

Plenum

Onsdag 20.5.2026 kl. 14.00—21.38

12. Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten

Statsrådets redogörelse SRR 6/2025 rd
Utskottets betänkande FvUB 5/2026 rd

Enda behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 12 på dagordningen presenteras för enda behandlingen. Riksdagen beslutar nu utifrån förvaltningsutskottets betänkande FvUB 5/2026 rd om ett ställningstagande med anledning av redogörelsen.

Debatten inleds med ett presentationsanförande av förvaltningsutskottets ordförande Mauri Peltokangas. Därefter följer en snabbdebatt med förhandsanmälda anföranden. Först hålls en omgång gruppanföranden som får vara högst fem minuter långa. Efter det ges inrikesminister Mari Rantanen möjlighet att hålla ett fem minuter långt anförande. Övriga förhandsanmälda anföranden får vara högst fem minuter långa. Talmanskonferensen rekommenderar att också de anföranden som hålls efter snabbdebatten är högst fem minuter långa. Dessutom kan jag ge ordet för repliker efter eget övervägande. För responsdebatten reserveras inledningsvis högst två timmar.

Debatten inleds av förvaltningsutskottets ordförande, ledamot Peltokangas. Varsågod.

Debatt

17.37 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsiteltävänä olevassa järjestyksessään kolmannessa sisäisen turvallisuuden selonteossa kuvataan sisäisen turvallisuuden toimintaympäristöä ja sen muutosta sekä määritellään keskeisimmät sisäisen turvallisuuden politiikan painopisteet ja tavoitteet. Selonteko sisältää toimenpiteet ja linjaukset lainsäädännön ja viranomaisten toimivaltuuksien kehittämiseksi sekä näkemyksen sisäisen turvallisuuden pitkäjänteisestä kehittämisestä. Sisäisen turvallisuuden selonteko muodostaa yhdessä aiemmin kuluvalle vaalikaudella eduskunnassa käsiteltävien ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon ja puolustusselonteon kanssa kolmen turvallisuusselonteon kokonaisuuden. Selonteossa tarkastellaan ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon toimintaympäristön analyysistä sisäisen turvallisuuden kannalta keskeisten muutosten näkökulmasta.

Hallintovaliokunta toteaa, että turvallisuusympäristön muutosten nopeutta kuvaa osaltaan se, että valtioneuvosto on 16.4. kuluvaan vuoteen antanut eduskunnalle ajankohtaisluonteon ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimintaympäristön muutoksesta, joka täydentää vuonna 2024 annettua ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että kaikkien selontekojen ja turvallisuusstrategioiden pohjana on yhteinen, ajantasainen tilannekuva ja yhteinen näkemys toimintaympäristön uhkista ja kehitysnäkymistä.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Arvoisa puhemies! Aiemmat sisäisen turvallisuuden selonteot on annettu vuosina 2016 ja 2021. Ensimmäinen sisäisen turvallisuuden selonteko oli tietoisesti rajattu koskemaan vain sisäministeriön hallinnonalan toimijoita, ja siinä keskityttiin erityisesti poliisin tehtäviin ja toimintaan. Toisessa selonteossa käsiteltiin puolestaan laajasti arjen turvallisuuden yleistä kehitystä.

Käsiteltävänä olevassa selonteossa keskiössä ovat turvallisuusympäristön muutosten vaikutukset sisäiseen turvallisuuteen ja viranomaisten toimintaympäristöön. Hallintovaliokunta pitää valittua tarkastelukulmaa ja selonteon rajauksia vallitsevassa turvallisuustilanteessa perusteltuina. Kuten valiokuntakin on useissa yhteyksissä todennut, Suomen ulkoinen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja maailman geopoliittinen murrosvaihe heijastuvat voimakkaasti Suomen sisäiseen turvallisuuteen ja heikentävät sen ennustettavuutta.

Hallintovaliokunta katsoo, että turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä on tarkasteltava laajana kokonaisuutena, jotta Suomen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja ilmiöt sekä niiden väliset yhteydet voidaan mahdollisimman tehokkaasti havaita. Selvää jakoa ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden välillä ei voida enää tehdä. Hallintovaliokunta tähdentää, että sisäisen turvallisuuden viranomaiset, etenkin poliisi, Rajavartiolaitos, pelastustoimi ja Tulli, ovat ensivasteen viranomaisia useimmissa turvallisuuteen liittyvissä tilanteissa arkipäivän onnettomuuksista vakaviin turvallisuusuhkiin ja poikkeusoloihin, mukaan lukien erilaiset hybriditilanteet. Ne toimivat ensivasteviranomaisina epäselvissä uhkissa ja tapahtumissa, niin kauan kuin uhkia ei voida tulkita tai tunnistaa sotilaallisiksi. Myös Ukrainasta saadut kokemukset osoittavat, että sisäisen turvallisuuden viranomaisten rooli ensivasteen toimijoina on tilanteen kriisiytyessä keskeinen. Valiokunta korostaa viranomaisten ja eri hallinnon tasojen yhteisen tilannekuvan merkitystä jatkuvasti muuttuvassa ja vaikeasti ennakoitavassa toimintaympäristössä.

Yhteisen tilannekuvan muodostaminen edellyttää sujuvaa ja oikea-aikaista tiedonkulkua eri toimijoiden välillä. Kansallinen poikkihallinnollinen yhteistyö ja kansainvälinen yhteistyö ovat välttämättömiä jatkuvasti monipuolistuvien turvallisuusuhkien ennakoinnissa ja torjunnassa.

Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden ylläpitäminen on valtion tärkeimpiä tehtäviä. Hallintovaliokunta painottaa sisäisen turvallisuuden viranomaisten riittävien resurssien ja ajantasaisten toimivaltuuksien sekä viranomaisten välisen sujuvan tiedonkulun tärkeyttä. Valiokunta on toistuvasti kannanotoissaan korostanut sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimintaedellytyksistä huolehtimista ja rahoituspuhjan turvaamista vaalikaudet ylittävällä kestäväällä ja pitkäjänteisellä tavalla. Valiokunta toteaa, että yhteiskunnan kokonaisturvallisuus voidaan turvata ainoastaan huolehtimalla siitä, että kaikilla turvallisuusviranomaisilla on tarvitsemansa resurssit tehtäviensä hoitamiseen. Turvallisuusympäristön muutos, tunnistetut riskit ja suorituskykyvaatimukset edellyttävät turvallisuusviranomaisten resurssien varmistamista, jotta yllättäviin muutoksiin ja kriiseihin kyetään varautumaan ennakoivasti ja määrätietoisesti. Sisäisen turvallisuuden tehtävät on kyettävä hoitamaan kaikissa oloissa.

Arvoisa rouva puhemies! Selonteon mukaan sisäisen turvallisuuden politiikan tärkeimpänä päämääränä on varmistaa, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta, jossa toteutuvat turvallisuus ja oikeudenmukaisuus kaikissa oloissa. Hallintovaliokunta pitää tätä erittäin tärkeänä tavoitteena. Valiokunta katsoo, että luottamus viranomaisiin, luottamus väestöryhmien kesken sekä yhteiskuntarauhan ylläpitäminen ovat olennaisia, jotta ulkopuolisia

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

hyökkäyksiä ja vaikuttamisen eri muotoja voidaan torjua tehokkaasti. Valiokunta pitää yhteiskunnan turvallisuuden kannalta keskeisenä tekijänä sitä, että luottamus turvallisuusviranomaisiin sekä laajemmin julkisiin instituutioihin on väestössä yleisesti korkea. Valiokunta pitää tärkeänä, että luottamus pysyy jatkossakin korkealla tasolla.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yhteiskunnallisen polarisaation kasvu ja eriarvoisuuden lisääntyminen voivat murentaa luottamusyhteiskuntaa, mikä vaikeuttaa merkittävästi myös turvallisuusviranomaisten työtä. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että polarisaatio- ja eriarvoistumiskehitystä kyetään eri toimenpitein torjumaan.

Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunta tarkastelee mietinnössään laajasti sisäisen turvallisuuden tilannekuvaa. Mietinnössä käsitellään muun muassa tilannetta Suomen rajoilla ja merialueilla, rikollisuustilanteen kehitystä, vakavaa nuoriso- ja jengirikollisuutta, järjestäytyneitä rikollisuutta, informaatiovaikuttamista, kriittisen infrastruktuurin suojaamista sekä uusien teknologioiden vaikutuksia sisäiseen turvallisuuteen.

Vakavan rikollisuuden osalta valiokunta nostaa esiin muun ohella niin sanotun tilausrikollisuuden, eli crime as a service, josta on viime ajoilta esimerkkejä Suomestakin. Valiokunta pitää erityisen huolestuttavana sitä, että vakavan väkivallan toteuttajiksi rekrytoidaan yhä nuorempia lapsia.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, että selonteon mukaan järjestäytyneellä rikollisuudella on selkeä jalansija suomalaisessa elinkeinoelämässä. Valiokunta pitää erittäin haitallisena järjestäytyneen rikollisuuden pyrkimystä toimia yhteiskunnan laillisissa rakenteissa, millä pyritään esimerkiksi hankkimaan vaikutusvaltaa ja peittämään rikollista toimintaa. Laillisten rakenteiden hyödyntäminen kasvat-
taa rikollista toimintaa, vahvistaa rikollisten vaikutusvaltaa ja lisää korruption riskiä yhteiskunnassa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että järjestäytyneen rikollisuuden soluttautuminen yhteiskunnan perusrakenteisiin kyetään mahdollisimman tehokkaasti estämään.

Selonteossa kiinnitetään huomiota tietoverkkoavusteisen rikollisuuden kasvuun. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan erityisesti tietoverkkoavusteisten petosten määrä on kasvanut merkittävästi. Hallintovaliokunta toteaa, että tekoälyn kehittyminen tuo lisää työkaluja rikollisille ja mahdollistaa rikosten skaalautumista ja uudentyyppisten rikosten syntymistä. Laajoilla tietomurroilla voidaan aiheuttaa merkittäviä vahinkoja laajalle joukolle uhreja, mikä korostaa varautumisen merkitystä. Tekoälyn avulla voidaan myös kuormittaa viranomaisten palveluja merkittävästi. Valiokunta pitää välttämättömänä, että myös viranomaiset voivat hyödyntää uutta teknologiaa rikostorjunnassa tarkoituksenmukaisesti ja että lainsäädäntö mahdollistaa tietoverkkoavusteisen rikollisuuden tehokkaan torjunnan.

Arvoisa rouva puhemies! Toin edellä esiin vain muutamia esimerkkejä hallintovaliokunnan kattavasta mietinnöstä. Valiokunta on koonnut keskeisimmät kehittämistarpeet mietintönsä loppuun. Keskeisimmät kehittämistarpeet liittyvät viranomaisten toimivaltuuksien kehittämiseen, viranomaisten väliseen tiedonkulkuun ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan.

Hallintovaliokunta nostaa mietinnössään yhtenä esimerkkinä uudentyyppisistä, vaikeasti ennakoitavista turvallisuusuhkista droonit, jotka voivat tulla Suomen alueelle eri syistä. Puolustusvoimien lisäksi Rajavartiolaitoksella ja poliisilla tulee olla tehtävissään tarvitsemansa riittävä kyky droonien havaitsemiseen, tunnistamiseen ja niihin vaikuttamiseen omilla tehtäväalueillaan. Saadun selvityksen mukaan viranomaisten toimivaltuuksia droonien torjunnassa tulee kehittää.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Valiokunta kiinnittää huomiota myös mahdollisimman nopeaan ja selkeään väestön varoittamiseen. Väestön varoittamiseen käytettävien järjestelmien on oltava sellaisia, että sen alueen väestö, johon uhka kohdistuu, saa viivytyksettä tiedon uhkasta kohdennetusti. Valiokunta kiirehtii mietinnössä kuvatun EU-alert-konseptin mukaisen vaaratiedotejärjestelmän käyttöönottoa myös Suomessa.

Erilaisiin turvallisuushkiin on kyettävä varautumaan ja vastaamaan tehokkaasti. Valiokunta toteaaakin, että tämä edellyttää ajantasaista lainsäädäntöä, viranomaisten riittäviä toimivaltuuksia sekä tietenkin riittäviä resursseja. Valiokunta pitää välttämättömänä, että viranomaisten suorituskyky ylittää turvataan. Perustoimintojen suorituskyvyn turvaaminen luo edellytykset myös hybridiuhkiin ja vakaviin häiriötilanteisiin vastaamiselle. [Puhemies koputtaa] Muuttuneessa ulkoisessa turvallisuusympäristössä Suomella on oltava kyky varautua myös erityisen vakaviin uhkiin. [Puhemies: Aika alkaa olla käytetty!]

Arvoisa puhemies! Meillä olisi tässä vielä kolme kohtaa, jos sopii. [Puhemies: Jos lyhyesti!] — Hyvin lyhyesti. Hallintovaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy selonteon johdosta kannanoton, jossa eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto

1) huomioi nykyistä laajemmin sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden tiiviin keskinäisen yhteyden kokonaisturvallisuuden näkökulmasta ja huolehtii tehokkaasta kansalaisviestinnästä sekä siitä, että sisäisen turvallisuuden viranomaisten keskeinen rooli ensivasteen viranomaisina erilaisissa turvallisuustilanteissa otetaan huomioon viranomaisten toimintaedellytysten turvaamisessa, rahoituspohjan vahvistamisessa sekä viranomaisten välisessä yhteistyössä ja tiedonkulussa,

2) seuraa aktiivisesti teknologista kehitystä ja edistää viranomaisten kykyä ennakoita laaja-alaisesti uusien teknologioiden vaikutuksia turvallisuuteen sekä varmistaa viranomaisten ajantasaisen suorituskyvyn myös uusien teknologioiden aiheuttamiin turvallisuushkiin vastaamiseen,

3) varautuu hybridivaikuttamiseen sekä huolehtii Euroopan unionin uudistuneen maahanmuutto- ja turvapaikkalainsäädännön tehokkaasta täytäntöönpanosta muun muassa varmistamalla kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden palautusjärjestelmän toimivuuden,

4) torjuu ja ennaltaehkäisee yhteiskunnallista polarisaatio- ja eriarvoistumiskehitystä ja sen kielteisiä vaikutuksia luottamusyhteiskuntaan ja turvallisuuteen.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietintöön jätettiin yksi vastalause. Kiitän valiokunnan jäseniä erinomaisesta työstä mietinnön valmistelussa ja haluan lisäksi kiittää parlamentaarista seurantaryhmää, joka on tukenut sisäisen turvallisuuden selonteon valmistelua. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pyritään pitämään kuitenkin ne ennalta sovitut puheenvuoroajat. — Seuraavaksi mennään ryhmäpuheenvuoroihin, ja siellä on ensiksi kokoomuksen eduskuntaryhmän edustaja, edustaja Kaunistola, ja nämä hän ovat viisi minuuttia.

17.50 **Mari Kaunistola kok** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomea koskettavat monet uudet sisäisen turvallisuuden uhat ja ongelmat, joiden kehityskulkuun meillä on mahdollisuus vaikuttaa. Ajankohtaisena esimerkkinä viime viikon droonihavainnot Uudellamaalla konkretisoivat jälleen, miten turvallisuuttamme uhkaavat uuden ajan il-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

miöt vaikuttavat arkeemme. Sisäisen turvallisuuden selonteossa on nostettu esille monia uhkakuvia.

Nuoriso- ja jengirikollisuuden vakavoituminen on ilmiö, johon meidän on puututtava nykyistäkin tehokkaammin ennen rikoskierteen pahenemista. Yhä useampi nuori ajautuu väkivallan, laittomien aseiden ja huumeiden tielle. Esimerkiksi Helsingissä nuorten väkivaltarikollisuus on poliisin tilastojen mukaan kasvanut dramaattisesti. Tämä on väärin ja äärimmäisen huolestuttavaa.

Jengirikoksiin liittyy myös alle rikosvastuikäisten hyväksi käyttäminen. Erityisen huolestuttavaa on niin kutsuttu crime as a service -toiminta, jossa rikollisuutta hankitaan tilastyönä anonyymisti somen eri alustoilla. Viime viikolla uutisoitiin poliisin paljastaneen jo neljä tähän liittyvää tapausta. Jokaisessa tekijät on saatu kiinni, rikosten tilaajaa ei. Rikoksiin rekrytoituidut ovat alle 12-vuotiaita pahimmillaan. Toiminta kytkeytyy ulkomaisiin rikollisjärjestöihin ja huumekauppaan. Samalla alaikäisten osallistuminen väkivaltaiseen ekstermistiseen ja terroristiseen toimintaan on lisääntynyt. Suomessa ei ole varaa tehdä Ruotsin virheitä. Nämä ovat kehityssuuntia, jotka on pysäytettävä nyt, ei sitten kun ongelmat ovat juurtuneet pysyväksi osaksi yhteiskuntaamme.

Arvoisa puhemies! Selonteossakin tunnistetaan, että myös informaatiovaikuttaminen ja kyberuhat kasvavat nopeasti, etenkin Venäjän hybridivaikuttamisen jatkuessa edelleen. Rikollisuus siirtyy yhä enemmän verkkoon, mikä hälventää valtiollisia rajoja tehden rikollisuudesta kansainvälisempää. Esimerkiksi tietoverkkoavusteiset petokset ovat nykyään yksi merkittävimmistä globaaleista rikollisuuden uhista. Talouspetosten aiheuttamat maailmanlaajuiset taloudelliset menetykset ovat myös valtavia — viime vuonna määräksi arvioitiin jopa yli 440 miljardia yhdysvaltain dollaria. Kyberuhkiin vastaaminen on keskeistä tulevina vuosina teknologian kehittyessä huimaa vauhtia.

Samoin välineellistetty ja laiton maahantulo tuovat haasteensa turvallisuuteemme. Vaarallisten henkilöiden maahanpääsy ja laajamittainen maahantulo ovat ilmiöitä, joihin meidän on kyettävä vastaamaan. Jos järjestelmä kuormittuu liikaa laajamittaisen maahantulon takia, joukkoon on helpompi soluttaa rikollisia tai tiedustelijoita. Erityisesti Venäjän arvaamattomuuden vuoksi tässä on oltava valppaana. Tämä kaikki kielii siitä, miten sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden nivoutuminen on nykypäivää.

Arvoisa rouva puhemies! Uusien uhkien ohella vanhat eivät ole kaikonneet. Erityisen huolestuttava kehityskulku on huumausainemyönteisyyden kasvu Suomessa. Huumeiden käyttö tuo mukanaan traagisia inhimillisiä vaikutuksia sekä järjestäytyntä rikollisuutta. Jokainen huumekaupassa liikkuva euro vahvistaa rikollisverkostoja ja heikentää turvallisuutta. Siksi huumarikollisuuden torjuntaan tarvitaan vieläkin vahvempaa poliisityötä ja tehokkaampaa puuttumista katu- ja nettikauppaan. Huumeiden vastaisessa työssä, kuten muissakin ilmiöissä, keskeistä on erityisesti moniammatillinen viranomaisten välinen saumaton yhteistyö. Tarvitsemme vahvempia ennalta ehkäiseviä toimia sekä vahvan viestin: ei huumemyönteisyydelle. Perheitä on valistettava huumeiden vaaroista ja nuorille tarjottava oikea-aikaista tukea ja palveluita, mahdollisuuksia rakentaa omaa tulevaisuuttaan. Hoitoon on päästävä nopeasti, yksikään ihminen ei saa jäädä yksin riippuvuutensa kanssa.

Arvoisa rouva puhemies! Ammattilaisemme poliisissa, Rajalla, Tullissa, hätäkeskuksissa ja pelastuslaitoksissa tekevät mittaamattoman arvokasta työtä turvallisuutemme eteen. Resurssit, pitkäjänteinen rahoitus ja hyvien toimintamallien kehittäminen ovat keskiössä, kun puhutaan sisäisen turvallisuuden asioista. Suomi on jo edelläkävijä viranomaisten sau-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

mattomassa yhteistyössä. Hyvänä esimerkkinä on poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen PTR-yhteistyö.

Lopuksi: Aukottomaan rikostorjuntaan kuuluu oikeuden saaminen kohtuajassa. Meidän tulee huolehtia, että myös oikeudenhoidon, syyttäjän ja tuomioistuinten, resurssit vastaavat kovaan tarpeeseen. Samalla kasvava rikollisuus ja sen uudet muodot luovat paineita myös vankeinhoitoon, heidän toimintaansa ja resursseihin.

Onkin tärkeää, että viranomaisten toimivaltuudet vastaavat aikaa ja sen ilmiöitä. Myös rangaistusten johdonmukainen koventaminen, tiedonvaihdon parantaminen oikeusvaltion periaatteita kunnioittaen sekä varautuminen laajamittaisiin turvallisuusuhkiin on keskeistä. Tämä edellyttää jatkuvaa kehittämistä niin kansallisella kuin EU:nkin tasolla. [Puhemies koputtaa] Näin voimme pitää kiinni yhteiskuntamme arvokkaimmasta ominaisuudesta eli turvallisuudesta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja kaikille tiedoksi, että pitäisi pitää nämä aikataulut. — Seuraavaksi on perussuomalaisten eduskuntaryhmä, edustaja Lehtinen.

17.56 Rami Lehtinen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On helppo kulkea kadulla ja pitää itsestäänselvyytenä sitä, ettei kukaan käy kimppuun tai yritä ryöstää. Mutta juuri sen itsestäänselvyyden taustalla on valtava määrä näkymätöntä työtä. Viranomaiset valvovat, ennakoivat, suunnittelevat ja tekevät ympäri vuorokauden töitä sen eteen, että meidän arکمme pysyy turvallisena. Harva meistä pysähtyy ajattelemaan, kuinka paljon taustalla tapahtuu juuri silloin, kun kävelemme rauhassa kotiin, viemme lapset kouluun tai palaamme illalla töistä. Turvallisuus tuntuu niin luonnolliselta vain siksi, että siihen on Suomessa totuttu ja sitä pidetään itsestäänselvyytenä. Juuri siksi turvallisuuden menettäminen olisi niin vakava asia. Kun haavoittumattomuuden tunne kerran särkyy, sitä ei enää saa takaisin. Turvallisuus ja turvallisuudentunne ei synny tyhjiössä vaan vaatii tekoja sekä rohkeita päätöksiä, ja juuri siksi me perussuomalaiset olemme hallituksessa.

Arvoisa puhemies! Kuten selonteossakin todetaan, kaupunkien sisäinen eriytyminen eli segregaatio on voimistunut kaikkialla Euroopassa viimeisen vuosikymmenen aikana, etenkin Ruotsissa, jota voidaan pitää keskeisenä verokkimaana Suomelle. Siellä segregaatian, epäonnistuneen maahanmuuttopolitiikan ja rinnakkaisyhteiskuntien seuraukset näkyvät ampumisina, räjähdyksinä ja alueina, joilla viranomaisvalta on heikentynyt tai jopa kadonnut. Selontekokin tunnistaa, että segregaatio on ollut keskeinen tekijä Ruotsin turvallisuusongelmien taustalla.

Asuinalueiden sosioekonomiset erot ovat vahvistuneet myös Suomen kaupungeissa. Suomella ei ole varaa kulkea Ruotsin tietä, ja toivottavasti tämän sisäistää muutkin kuin perussuomalaiset. Siksi etenkin vihreiden ja vasemmistoliiton olisi korkea aika poistua punavihreästä pilvilinnastaan.

Arvoisa rouva puhemies! Euroopan hybridiosaamiskeskuksen verkostojohtaja totesi hiljattain Ylen Ykkösaamussa sen, mikä on ollut ainakin meille perussuomalaisille selvää: siirtolaiset toimivat erinomaisena aseena Eurooppaa vastaan, eikä Kremlissä epäröidä tähän vaihtoehtoon tarttua. Massasiirtolaisuus heikentää länttä, ja sehän sopii itäiselle naapurille oikein hyvin.

Laajamittainen väestöpohjan muutos johtaa turvallisuuden osalta pelkästään negatiiviin ilmiöihin, etenkin sisäisen eheyden rapautumisen seurauksena. Hallitsematon ja raja-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

ton maahanmuuttopolitiikka siis murentaa yhteiskuntia pala palalta. Suomessakin tämä on jo hyvin nähtävissä: huomattava taloudellinen ja sosiaalinen kuormitus, sisäisen turvallisuuden heikentyminen, yhtenäisyyden mureneminen, vankiloiden täyttyminen, raiskausten lisääntyminen, Pisa-tulosten lasku, alueiden eriytyminen, katujengit ja nöyryytysväkivalta.

Viime aikoina julkisuuteen on noussut myös tietoja, että asevelvollisuuden toteutuminen vieraskielisten ja muiden suomalaisten välillä vaihtelee merkittävästi. Tämä asettaa riskin laajemmin maanpuolustustahdolle, josta on hälyttäviä esimerkkejä muun muassa Iso-Britanniasta. Siellä maanpuolustustahto on laskenut rajusti. Herääkin kysymys: miksi puolustaisi maata, jota ei tunne enää omakseen?

Maahanmuutto on siis kiistaton osa Venäjän hybridivaikuttamista, ja meillä riittää kaikenlaisia maahanmuuton ja monikulttuurisuuden puolestapuhujia ympäri valtakuntaa. Suuri osa toimii varmasti vilpittömästi, hyväntahtoisesti ja hyväuskoisesti, mutta kaikkien motiivit eivät välttämättä ole niin viattomia kuin tämän salin vasen laita aina on antanut ymmärtää.

Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunnan päätösehdotuksessa edellytetään muun muassa sitä, että valtioneuvosto huomioi nykyistä laajemmin sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden tiiviin keskinäisen yhteyden kokonaisturvallisuuden näkökulmasta. Lisäksi valtioneuvoston tulee varautua hybridivaikuttamiseen sekä huolehtia EU:n uudistuneen maahanmuutto- ja turvapaikkalainsäädännön tehokkaasta toimeenpanosta muun muassa varmistamalla kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden palautusjärjestelmän toimivuus. Perussuomalaiset pitää varsinkin näitä esityksiä erittäin kannatettavina. Erityisesti ilman toimivaa palautusjärjestelmää ei ole olemassa uskottavaa ja kestäväää maahanmuuttopolitiikkaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

18.01 **Juha Viitala sd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunta on käsitellyt järjestyksessä kolmannen sisäisen turvallisuuden selonteon, joka muodostaa yhdessä ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon ja puolustusselonteon kanssa kolmen turvallisuusselonteon tärkeän kokonaisuuden.

Käsittelimme nyt hyvin erilaista selontekoa kuin edellisellä kerralla, vuonna 2021. Turvallisuustilanteen muutos on ollut perustavanlaatuinen. Onkin olennaista, että tämä muutos näkyy niin selonteossa kuin sen käsittelyssä ja johtopäätöksissä. Kaikkien selontekojen ja turvallisuusstrategioiden pohjana on oltava yhteinen, ajantasainen tilannekuva sekä näkemys toimintaympäristömme uhkista, kehitysnäkymistä ja -tarpeista.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja maailman geopoliittinen murrosvaihe heijastuvat myös Suomen sisäiseen turvallisuuteen ja heikentävät sen ennustettavuutta. Kuten hallintovaliokunta korostaa mietinnössään, sisäinen ja ulkoinen turvallisuus kytkeytyvät erottamattomalla tavalla toisiinsa. Tämä on tärkeää tässä ajassa, jossa katseet ovat kääntyneet ulkoisen puolustuksen tarpeisiin. Sisäisen turvallisuuden viranomaiset — Rajavartiolaitos, poliisi ja pelastuslaitos — ovat kuitenkin viime viikkoinakin olleet etulinjassa, kun drooniuhkaa torjutaan ja siihen varaudutaan. Samalla sisäinen turvallisuus muodostaa turvallisuutemme ytimen, jonka varaan rakentuu vahva ja puolustamisen arvoinen Suomi.

Arvoisa rouva puhemies! Viranomaisten toimintaedellytyksistä huolehtiminen, riittävät resurssit ja koulutettu, osaava henkilöstö ovat avainasemassa yhteiskuntamme turvallisuus-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

den varmistajina. Samalla on huolehdittava riittävästä ennakoinnista uusien turvallisuusuhkien edessä, onpa kyse järjestäytyneen rikollisuuden uusista toimintamuodoista, terrorismin uhasta, hybridiuhkiin varautumisesta tai kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta. Monet yksittäiset turvallisuusuhat kytkeytyvät laajempiin kokonaisuuksiin, jotka vaikuttavat koko yhteiskuntamme toimintaan. Esimerkiksi satamien häiriöttömän toiminnan varmistaminen on paitsi turvallisuus- myös huoltovarmuuskysymys. Kun jotain poikkeuksellista tapahtuu, on kyse sitten drooneista tai muusta varautumisesta, on suomalaisen voitava luottaa siihen, että tieto mahdollisesta turvallisuusuhasta saavuttaa heidät kaikki nopeasti. Nyt näin ei valitettavasti ole kuitenkaan aina käynyt.

Uudet uhat haastavat meitä löytämään uusia keinoja sekä päivittämään lainsäädäntöä, toimintoja ja toimivaltuuksia, jotta uhkien laajemmilta vaikutuksilta voidaan välttyä.

Erityisesti nykyisessä turvallisuustilanteessa on muistettava se, että normaaliaikojen viranomaistoimintamme turvaa meitä myös kriisi-, häiriö- ja poikkeustilanteissa. Tämän vuoksi rakenteiden, resurssien ja toimivaltuuksien pitää olla kunnossa nyt eikä vasta sitten hädän hetkellä.

Arvoisa rouva puhemies! Monimutkaistuvien turvallisuusuhkien keskellä on yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden ja resilienssin kannalta keskeistä huolehtia myös arjen turvallisuudesta. On tärkeää ennaltaehkäistä sellaisia uhkia, joihin meillä on mahdollisuus vaikuttaa omalla toiminnallamme. On muistettava, että turvallisuus on kokonaisuus paitsi sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden osalta myös laajempänä ilmiönä yhteiskunnassamme.

Me sosiaalidemokraatit pidämme tärkeänä, että Suomen kokonaisturvallisuudesta huolehditaan kaikkina aikoina. Luottamus yhteiskuntaan, sen viranomaisiin ja ihmisten kesken, on tae sille, että Suomi on vahva ja pärjää myös mahdollisissa kriisitilanteissa. Sisäinen turvallisuus on kokonaisuus, jossa myös erilaiset ennaltaehkäisevät toimet ja eriarvoisuuden torjunta ovat tärkeässä roolissa. Emme halua luoda kasvualustaa nuoriso- ja jengirikollisuudelle, ääri-ilmiöille tai osattomuudesta kumpuavalle rikollisuudelle. Mikään raha tai toimivaltuudet eivät riitä turvallisuuden varmistamiseksi, jos yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden pohjaa murennetaan.

Osana kokonaisturvallisuutta on huolehdittava oikeusvaltion toiminnasta, siitä, että apua saa hädän hetkellä ja että rikokset saadaan selvitettyä. On varmistettava, että ihmisillä on työtä ja tulevaisuudenuskoa. On huolehdittava, että lapset saavat oppia ja että sosiaali- ja terveystalvasta pidetään huolta. Tälle kaikelle rakentuu turvallinen yhteiskunta.

Arvoisa puhemies! SDP:n eduskuntaryhmä pitää hallintovaliokunnan mietintöä sisäisen turvallisuuden selonteosta ja sen johtopäätöksiä perusteltuina ja Suomen turvallisuuden kannalta oikeina. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Hanna.

18.07 **Hanna Räsänen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustan lähtökohta tässä keskustelussa on selvä: turvallisuus on perusoikeus. Se tarkoittaa, että jokaisella suomalaisella on oikeus turvalliseen elämään asuinpaikasta riippumatta. Turvallisuus ei saa olla kiinni postinumerosta. Valtiovallan on kannettava vastuunsa koko Suomesta ja kaikista suomalaisista. Turvallisuus on arjen sujuvuutta, yhteiskunnan vakautta ja luottamusta siihen, että apu tulee silloin kun apua tarvitaan. Siksi turvallisuuden on oltava kaiken päätöksenteon ytimessä. Sisäistä ja ulkoista turvallisuutta ei voi enää erottaa toisistaan. Elämme ajassa, jossa turvallisuusympäristö on muuttunut pysyvästi. Uhkat ja häirintä

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

nät ovat monimuotoisempia, rajat ylittäviä ja yhä vaikeammin ennakoitavia. Rikollisuus on kansainvälisempää, ammattimaisempaa ja kovempaa. Nyt kelloja on käännettävä kokonaisturvallisuuden aikakaudelle, jossa varautuminen, viranomaisyhteistyö ja yhteiskunnan kriisinkestävyys kulkevat käsi kädessä.

Arvoisa puhemies! Myös kulloinkin harjoitettavalla politiikan suunnalla on suuri merkitys. Ei ole yhdentekevää säätää hankintalain kaltaista lainsäädäntöä, joka pakottaisi suuren joukon kuntia ja hyvinvointialueita pois toimivista ja turvallisista tietojärjestelmistä. Valtion kyberturvallisuusjohtajan mukaan tulossa oleva muutos vaarantaisi vakavasti kyberturvallisuutta.

Ihmisten turvallisuudentunteen ja avunsaannin kannalta ei ole samantekevää lakkauttaa poliisiasemia eikä vetää valtion kaikkea läsnäoloa pois seutukaupungeista tai maaseudulta, eikä ole merkityksetöntä leikata sotepalveluista tavalla, joka heikentää kriiseihin varautumista ja niihin vastaamista. Niin ikään ei ole yhdentekevää heikentää turvallisuusviranomaisten toimintakykyä juustohöylämäisillä hallinnon leikkauksilla. Tätä kaikkea tämä hallitus kuitenkin tekee.

Keskustan vakava viesti hallitukselle on, että turvallisuutta ei rakenneta kaikkea keskitämällä. Sitä rakennetaan pitämällä koko Suomi mukana. Kokonaisturvallisuudesta huolehtiminen on investointi koko Suomen vakauteen, hyvinvointiin ja tulevaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden merkitys on kasvanut Suomen Nato-jäsenyyden myötä. Viranomaisten tehtävät lisääntyvät. Siksi viranomaisille on turvattava riittävät voimavarat. Osa poliisin, Rajavartiolaitoksen ja pelastustoimen työstä tukee suoraan puolustusta ja liittokunnan velvoitteita. Siksi ainakin poliisia, pelastustoimea ja Kyberturvallisuuskeskusta olisi perusteltua tarkastella osana turvallisuusmenojen noin 1,5 prosentin bruttokansantuotteen osuutta, kun Rajavartiolaitoksen menoja sisältyy jo laajemmin noin kolmen ja puolen prosentin kokonaisosuuteen.

Lisäksi on varmistettava nopea ja kohdennettu varoittaminen drooniuhkista. Viimeistään viime viikon perjantain tapahtumat osoittivat, että droonien havaitsemis- ja torjuntakykyjen vahvistamisen lisäksi kansalaistiedottamisessa on todellakin parantamisen varaa, jotta luottamus viranomaistoimintaan palautuisi ja säilyisi. Järjestelmien on kyettävä välittämään selkeä tieto ilman viivytystä suoraan uhka-alueella oleville, kohdennetusti. Pelkkä varoittaminen ei kuitenkaan riitä, mikäli kansalaiset ja yhteiskunta eivät tiedä, kuinka varoittamisen jälkeen tulisi toimia. Tällä sektorilla riittää hallituksella ja erityisesti sisäministerillä reilusti petrattavaa. Nyt tarvitaan päätöksiä, poliittista ohjausta ja toimeenpanoa. Suomi ei voi käyttää vuosia siihen, mitä esimerkiksi Ukrainassa saatiin jalalle aivan muutamassa päivässä.

Myös hajautettu pelastustoimi on tae sille, että riittävät pelastuspalvelut toimivat koko maassa. Siksi keskusta ei kannata pelastustoimen valtakunnallistamista.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei ole vain viranomaistoimintaa. Kunnilla, kaupungeilla ja järjestöillä, samoin kuin kansalaistoiminnalla ja ihmisten omatoimisuudella, on tärkeä rooli ihmisten arjen turvallisuuden vahvistamisessa. Arjen turvallisuus on koko yhteiskunnan yhteinen tehtävä. Turvallisuus on myös yhteistyötä, yhteisöllisyyttä, ennalta ehkäisyä ja vastuuta toisistamme. Kun nuoria tuetaan, yksinäisyyttä ehkäistään ja ihmisten varautumista vahvistetaan, samalla rakennetaan koko yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus muodostavat yhteisen kokonaisuuden. Kun huolehdimme turvallisuudesta, huolehdimme samalla koko Suomen elinvoimasta ja yhtenäisyydestä ja meidän yhteisestä tulevaisuudesta.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Alametsä.

18.12 **Alviina Alametsä vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteon täytyy vihreistä tunnistaa ja käsitellä uhkia kokonaisvaltaisesti. Turvallisuusympäristömme on muuttunut viime vuosina, mikä huomioidaan tässä selonteossa. Venäjä on hyökännyt Ukrainaan, maailmalla kuohuu, ja Suomessakin on reagoitava drooneihin sekä viestittävä kansalaisille tehokkaammin turvallisuuskysymyksistä. Samalla moni sisäisen turvallisuuden ilmiö kaipaa vahvempaa vastausta meiltä.

Esimerkiksi köyhyyden, syrjäytymisen ja eriarvoisuuden parempi torjunta lisääisivät Suomen turvallisuutta ja ehkäisisivät rikollisuutta ja yhteiskunnallista pahoinvointia. Tämän pitäisi näkyä paremmin myös selonteossa ja hallituksen toiminnassa. Viimeisin esitys perheneuvoloiden lakkauttamiseksi on yksi monista esimerkeistä siitä, kuinka ennalta ehkäiseviä palveluita rapautetaan parantamisen sijaan. Terveysturvallisuuden kriisivalmiutta on vahvistettava, jotta se kestää erilaiset kriisitilanteet. Sen sijaan hallitus leikkaa sosiaali- ja terveyspalveluista.

Mahdollisen konfliktin aikana monet yhteiskunnan elintärkeät toiminnot olisivat siviilien vastuulla. Siksi selonteossa tulisi huomioida kansalaisyhteiskunnan merkitys. Sen sijaan hallitus leikkaa kansalaisjärjestöiltä, koulutuksesta, kunnilta ja sosiaaliturvasta — asioista, joilla osaltaan vahvistettaisiin maamme turvallisuutta ja jotka edellisessä selonteossa enemmän huomioitiin.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus on esimerkiksi tasa-arvoa ja terveyttä — luotamusta siihen, että hyvinvointivaltiossa saa hoitoa henkeä uhkaaviin sairauksiin ja apua elämän kriiseissä. Tämä ei toteudu, kun esimerkiksi lasten ja nuorten psykiatriin palveluihin on pitkät jonot ja nuorten päihdekuolemat kasvavat huolestuttavasti mutta hoitoa on vaikea saada. Selonteossa otetaan esille nuorisoriikollisuus ja tunnistetaan rikoskierteen varhaisen katkaisun merkitys. Tässä tarvitaan viranomaisten, nuorisotyön ja järjestöjen yhteistyötä, ei leikkauksia näiltä tahoilta. Esimerkiksi lapsiperheköyhyyden ehkäisemisellä ja toimivalla lastensuojelulla olisi myös suuri vaikutus nuorten rikoskierteiden torjuntaan.

Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteko keskittyy maahanmuuton osalta voimakkaasti maahanmuuttojärjestelmän väärinkäyttöksiin ja laittoman maahantulon torjumiseen. Totuus kuitenkin on, että suurin osa Suomeen tulevista ei väärinkäytä järjestelmää. Samalla me olemme pulassa väestökehityksemme kanssa, ja sen korjaamiseksi tarvittaisiin sekä syntyvyyden nousua että työvoimaa ulkomailta.

Vår befolkning åldras, och vi behöver människor för att hålla Finland i gång. Även detta bör lösas.

Väestömme vanhenee, ja tarvitsemme ihmisiä pitämään Suomea pystyssä. Myös tämä pitäisi ratkaista. Maahanmuuttovirastolle on turvattava riittävä rahoitus hakemusten erittäin pitkien käsittelyaikojen lyhentämiseksi. Esimerkiksi kansalaisuushakemuksen käsittely kestää Maahanmuuttoviraston arvion mukaan arviolta 34 kuukautta. Tämä on tehotonta Suomelle ja kohtuutonta ihmisille.

Myös poliisin ihmiskauppaan erikoistuneen toiminnan resurssit on turvattava ja varmistettava, että ihmiskaupan uhrit saavat tarvitsemaansa apua kaikissa vaiheissa. Samoin turvapaikanhakijoiden ihmisoikeudet, kuten oikeus oikeusapuun, on varmistettava Suomessa.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Arvoisa puhemies! Maailmassa on paljon uhkakuvia. Osa niistä on todennäköisiä, osa epätodennäköisiä. Toisinaan päädymme varautumaan uhkiin, jotka eivät onneksi koskaan toteudu, toisinaan emme osaa pelätä niitä asioita, jotka todellisuudessa uhkaavat meitä. Koronaviruspandemia oli tästä yksi esimerkki. Ilmastokriisi tuo valitettavasti mukanaan lisää pandemoita ja sään ääri-ilmiöitä. Siksi puhtaan luonnon, veden ja ympäristön parempi suojele olisi sekä ulkoisen että sisäisen turvallisuuden etu.

Turvallisuus pohjautuu paitsi uhkien tunnistamiseen, myös ihmisoikeuksiin, oikeusvaltioperiaatteeseen ja demokratiaan — vapauden, vakauden ja hyvinvoinnin turvaamiseen kaikessa toiminnassa. Mutta tässä selonteossa perus- ja ihmisoikeuksia ei mainita sanallakaan, eikä myöskään hyvinvointivaltiota. Samalla moni selonteon aihe liittyy ihmisoikeuksiin. Esimerkiksi tiedustelutoimivaltuuksien muutosten kohdalla olisi varmistettava tasapaino toimivaltuuksien ja ihmisoikeuksien suojan välillä.

Arvoisa puhemies! Edeltävän perusteella esitän, että eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto antaa asiasta uuden selonteon, jossa otetaan huomioon vastalauseen perusteluissa esiin tuodut seikat. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

18.17 Aino-Kaisa Pekonen vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuuden takaaminen on yhteiskunnan tärkeä tehtävä. Yhteiskunnan turvallisuus ja toisaalta yksilön kokemus turvallisuudentunne syntyvät monen asian summasta. Ne luovat peruskallion kaltaisen pohjan, vakauden, josta Suomi on saanut pitkään nauttia. On tärkeää, että sekä meillä päättäjillä, viranomaisilla että kaikilla Suomessa asuvilla on yhteinen tilannekuva ja ymmärrys turvallisuutta tukevista elementeistä. Vain siten voimme ylläpitää Suomen vakautta sekä valmiutta kohdata kriisejä yhdessä.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selonteon lähtökohdat ovat hyvin uhkakeskeiset. Selonteko tunnisti, että sisäisen turvallisuuden politiikan tärkeänä päämääränä on ”varmistaa, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta, jossa toteutuvat turvallisuus ja oikeudenmukaisuus kaikissa oloissa”. Siinä missä selonteko epäonnistui tunnistamaan, mistä tuo luottamus syntyy, nyt selonteosta tehdyssä mietinnössä yhteinen tilannekuva pystyttiin luomaan selontekoa paremmin. Selonteosta tehdyssä mietinnössä tuodaan ansiokkaasti esiin kokonaisturvallisuutta vahvistavia tekijöitä. Näihin kuuluvat eriarvoistumiskehityksen, polarisaation ja segregaaation ehkäiseminen, palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä kuntien rooli ennalta ehkäisevässä työssä.

Vasemmistoliiton näkökulmasta katsoen on toiveikkuutta herättävää, että yhteiseen tilannekuvaamme sisältyy ymmärrys siitä, että yhteiskunnallisen polarisaation ja eriarvoisuuden lisääntyminen voi murentaa myös luottamusta viranomaisiin. Johtopäätöksen on oltava, että koko yhteiskunnan, kokonaisturvallisuuden sekä viranomaisten toimintaedellytysten kannalta on oleellista, että eriarvoistumiskehitys pysäytetään.

Vasemmistoliitto pitää tärkeänä, että valiokunnan tunnistama kuntien rooli sisäisen turvallisuuden keskeisinä toimijoina otetaan vakavasti. Kuntien valtionosuuksien ja peruspalveluiden jatkuvat leikkaukset eivät tue sisäisen turvallisuuden ja eriarvoistumisen ehkäisemisen tavoitteita, vaan päinvastoin. Esimerkiksi selonteossakin laajasti käsiteltyä nuorisorikollisuutta voidaan ehkäistä parhaiten tukemalla nuorten hyvinvointia. Resursseja on suunnattava sinne, missä selonteon ja mietinnön peräänkuuluttamaa moniammatillista yhteistyötä voidaan tosiasiasa tehdä, eli kunnissa, kouluissa ja hyvinvointialueilla.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Arvoisa puhemies! Suomen sisäisen turvallisuuden tilanne on yleisesti ottaen vakaa. Valitettavasti Euroopan turvallisuustilanne on kuitenkin heikentynyt viime vuosina. Kriisit ovat yhä monisyisempiä ja vaikeasti ennakoitavissa. Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt tuovat eteemme ennen näkemättömiä haasteita, joihin viranomaisilla on oltava kyky ja resurssit varautua. Yhteinen tilannekuva on tärkeää myös viranomaisten resurssi- ja osaamistarpeiden hahmottamiseksi.

Sisäisen turvallisuuden viranomaisilla on suuri merkitys häiriö-, onnettomuus- ja kriisitilanteiden ensivasteessa. Viranomaisviestinnän merkitys nousi viimeeksi esiin viime viikon perjantaina jälleen uuden drooniepäilyn yhteydessä. Viranomaisten sujuva tiedonkulku, selkeä ja monikielinen viranomaisviestintä ja toisaalta Suomessa asuvien vastustuskyky informaatiovaikuttamista vastaan ovat ensiarvoisen tärkeitä aikana, jolloin ilmassa olevat epävarmuudet horjuttavat yhteiskuntamme sosiaalista yhtenäisyyttä ja luottamusta.

Kuten mietinnössä todetaan, sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten tehtävät ja osaaminen ovat lisäksi keskeisessä roolissa perus- ja ihmisoikeuksien täysimääräisen toteutumisen varmistamisessa. Vasemmistoliitto haluaakin peräänkuuluttaa jokaisen sitoutumista siihen, että Suomi on huomennakin jokaiselle ihmiselle turvallinen, demokraattinen ja ihmisoikeuksia kunnioittava hyvinvointivaltio ja oikeusvaltio.

Arvoisa puhemies! Perus- ja ihmisoikeuksista on pidettävä kiinni myös ja erityisesti vaikeina aikoina, kun väkivaltaiset konfliktit, pandemiat ja ilmastonmuutoksen aiheuttamat ilmiöt ravistelevat turvallisuudentunnettamme. Uhkakuvia nähdään valitettavan usein haavoittuvassa asemassa olevissa ihmisryhmissä.

Puhemies! Tällä perusteella teen ennalta jaetun kannanottoehdotuksen. Tällä ehdotuksella haluamme täydentää mietintöön sisältyvää kannanottoehdotusta siltä osin, että perus- ja ihmisoikeuksien täysimääräinen toteutuminen maahanmuuttopoliittisen sääntelyn toimeenpanossa ja sen merkitys sisäiselle turvallisuudelle tulee yksiselitteisesti selväksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

18.23 **Mikko Ollikainen r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi kuuluu edelleen maailman turvallisimpiin maihin. Mutta turvallisuus ei ole muuttumaton tila. Sitä on ylläpidettävä ja se on sopeutettava kulloiseenkin tilanteeseen.

Sisäisestä turvallisuudesta keskusteltaessa huomio kiinnittyy usein viranomaisten resursseihin, poliisiin, Rajavartiolaitokseen ja rikosoikeuteen. Nämä kaikki ovat hyvin, hyvin tärkeitä, mutta emme saa unohtaa sitä, että sisäinen turvallisuus on myös jotain vielä enemmän. Turvallisuus perustuu luottamukseen. Turvallinen Suomi on yhteiskunta, jossa jokaisen perusoikeuksia kunnioitetaan ja vaalitaan. Ihmisten on voitava kokea, että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti, että heitä kuullaan ja että yhteiskunta toimii myös silloin, kun jotain menee pieleen. Siksi ihmisoikeudet eivät ole turvallisuuden vastakohta, vaan sen edellytys.

Ärade talman! Trots att Finland är ett av världens tryggaste länder så är det faktiskt hemmet som är den farligaste platsen för tusentals kvinnor och barn i Finland. I Finland har vi ett djupt strukturellt problem som vi inte ens efter decennier har lyckats åtgärda. Våld mot kvinnor är en skamfläck som Finland måste få slut på. Den här typen av våld är så vanlig i Finland att när vi läser nyheter om att en kvinna har mördats av sin nuvarande man eller ti-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

digare partner, är den första tanken ”en igen” och ”inte en till”. Vi ska inte acceptera att det är så här.

Justitiekanslern har också lyft upp denna oro. Justitiekanslern påpekade förra året att myndigheter fortfarande inte har identifierat hot om våld även om ”ett flertal bakgrundsfaktorer som enligt forskning kan förutse våld” är närvarande. I fallet som avgörandet gällde lyckades ”polisen ... inte göra en helhetsbedömning av den information som fanns till hands och av riskfaktorerna”.

Det är viktigt att vi får till stånd en förändring. Det finns forskning, det finns kunskap. Nu måste denna kunskap tas till användning i polisen och inom socialvården och leda till konkret förändring. Vi måste också trygga en långsiktig finansiering för skyddshemmen och stärka samarbetet mellan myndigheter. Arbetet måste fortsätta och hitta sina verkningfulla former. Ingen ska behöva känna rädsla i sitt eget hem.

Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuus luodaan paljon ennen poliisin kutsumista paikalle. Se luodaan kouluissa, varhaiskasvatuksessa, nuorisotyössä, kulttuurin avulla ja turvallises- sa ja saavutettavassa kaupunkisuunnittelussa, joka vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Voimme vahvistaa ihmisten sosiaalista pääomaa ehkäisemällä nuorten syrjäytymistä ja panostamalla yhdenvertaiseen koulutukseen. Olemme tyytyväisiä siihen, että myös sivistysvaliokunta tuo nämä asiat esiin lausunnossaan. Lasten ja nuorten hyvinvointiin panostaminen tarkoittaa myös tulevaisuuden sisäiseen turvallisuuteen panostamista. Siksi RKP:lle on erityisen tärkeää, että hallitus asettaa lapsi- ja perheköyhyyttä vähentävät toimet etusijalle ensi kaudella velkajarrusta johtuvista rajoituksista huolimatta. Kaikki lapset tarvitsevat turvallisen arjen ja mielekästä vapaa-aikaa.

Ärade talman! Vi ska inte heller glömma samhällets resiliens då risken för hybridpåverkan, sabotage och drönarflygningar har blivit en del av vår vardag. Våra myndigheter gör ett markant jobb med att hålla Finland i gång och tryggheten av deras verksamhetsförutsättningar är viktig för finländarna. Samtidigt måste vi trygga att frivilliga brandkårens verksamhetsförutsättningar fungerar speciellt i skärgården och glesbygden.

Att vi har myndigheter som kan svenska är ytterst viktigt för alla oss som har svenska som modersmål. Att förstå och bli förstod av polisen, räddningsväsendet och nödcentralen är en förutsättning för rättssäkerheten och för medborgarnas förtroende för myndigheterna. SFP och även förvaltningsutskottet lyfter upp hur viktigt det är att det ordnas en extra regional kurs för nödcentralsoperatörer hösten 2026. Kursen skulle ha en stor betydelse för att säkerställa Nödcentralsverkets personalstyrka och den skulle också ha en positiv inverkan på antalet svenskspråkiga nödcentralsoperatörer.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi vielä: tämä keskustelu sisäisestä turvallisuudesta osoittaa, että puhumme isosta ja laajasta kokonaisuudesta. Aitoa turvallisuutta ei luoda vain niin sanotulla kovalla turvallisuudella. Pysyvää turvallisuutta luodaan myös ymmärtämällä, ehkäisemällä ja korjaamalla taustalla olevia syitä, onpa sitten kyse kotiväkivallan lopettamisesta, nuorten tulevaisuudenuskon vahvistamisesta tai osaavan henkilöstön saatavuuden turvaamisesta viranomaisille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

18.29 **Sari Tanus kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien eduskuntaryhmä kiittää hallintovaliokuntaa perusteellisesta mietinnöstä, joka tarjoaa laaja-alaisen kuvan sisäisen turvallisuuden tilanteesta sekä muuttuneen toimintaympäristön uhista. Suomi on edelleen turvallinen maa, mutta turvallisuutemme ei ole itsestäänselvyys.

Turvallisuusympäristö on muuttunut perusteellisesti. Ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden välinen raja on hämärtynyt, ja erilaiset uhat kietoutuvat toisiinsa aivan uudella tavalla. Hybridiuhat, kyberrikollisuus, informaatiovaikuttaminen ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat riskit ovat valitettavasti jo osa arkea. Samalla turvallisuustilanne rajoillamme muistuttaa siitä, että meidän on varauduttava myös välineellistettyyn maahantuloon ja muihin hybridivaikuttamisen muotoihin. Rajaturvallisuus on keskeinen osa kansallista turvallisuutta.

Viimeaikaisten droonitapausten myötä uudenlaiset turvallisuusuhat ovat realisoituneet myös Suomessa. Tapaukset ovat yksittäisiä, mutta ne korostavat kykyä tunnistaa ja torjua riskejä sekä viestiä niistä tehokkaasti. Vaaratiedottamisen selkeyteen on syytä kiinnittää huomiota, ja kaikki helposti saavuttava vaaratiedotusjärjestelmä on kiireellisesti saatava käyttöön.

Erilaisiin uhiin vastaaminen edellyttää viranomaisilta tiivistä yhteistyötä, ajantasaista tilannekuvaa, tehokasta tiedonvaihtoa sekä riittäviä toimivaltuuksia ja resursseja. Nämä nousevat hyvin esiin myös mietinnössä.

Arvoisa puhemies! Rikollisuus kansainvälistyy, kovenee ja verkottuu, ja järjestäytyneet ryhmät hyödyntävät yhä enemmän laillisia rakenteita. Teknologia, erityisesti tekoäly, laajentaa rikollisuuden muotoja, mikä vaatii viranomaisilta uutta osaamista ja tiiviimpää yhteistyötä. Toimivaltuuksien on oltava ajan tasalla, ja rikoshyödyn tehokas pois ottaminen on varmistettava, sillä rikollisuus ei saa kannattaa.

Kriittisen infrastruktuurin, kuten energia-, tietoliikenne- ja liikenneverkkojen, suojaaminen on entistä tärkeämpää, sillä yhteiskunnan toimivuus riippuu niiden häiriöttömästä toiminnasta. Tämä korostuu Itämeren alueella, missä merenalaisen infrastruktuurin vauriot, satelliittipaikannuksen häiriöt ja varjolaivaston riskit ovat lisänneet onnettomuusvaaraa erityisesti Suomenlahdella. Yksittäisetkin häiriöt voivat vaikuttaa laajasti, ja viranomaisten yhteistyö ja riittävä varautuminen ovat välttämättömiä.

Valiokunta kiinnittää perustellusti huomiota siihen, että pelastustoimen rooli jää selonteossa liian vähälle huomiolle suhteessa sen todelliseen merkitykseen. Pelastustoimi on sisäisen turvallisuuden kivijalka ja toimii monesti ensimmäisenä paikalla onnettomuuksissa, vastaa väestön suojaamisesta ja kantaa vastuuta myös kriisitilanteissa. Samoin sopimuspalokuntien rooli on korvaamaton, ja niiden toimintaedellytyksistä on huolehdittava pitkäjänteisesti.

Arvoisa puhemies! Luottamus on sisäisen turvallisuuden perusta: luottamus viranomaisiin, luottamus oikeuslaitokseen ja ennen kaikkea luottamus toisiin ihmisiin. Polarisaatio ja eriarvoisuus voivat kuitenkin murentaa tätä luottamusta ja heikentää turvallisuutta. Siksi on tärkeää ehkäistä eriarvoistumista ja vahvistaa osallisuutta.

Huolestuttavaa on nuorisorikollisuuden kehitys: vakava rikollisuus kasautuu pienelle joukolla, alaikäisten väkivaltarikollisuus lisääntyy, ja teot raaistuvat sekä siirtyvät verkkoon. Tarvitsemme vahvempaa ennaltaehkäisyä, varhaista tukea, tiivistä yhteistyötä ja johdonmukaisia seuraamuksia, jotta rikoskierteet katkaistaan ajoissa. Jokainen syrjäytynyt nuori on inhimillinen tragedia.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Arjen turvallisuus syntyy toimivista perusasioista: siitä, että apu tulee nopeasti ja viranomaiset ovat läsnä. Samalla on tärkeää vahvistaa myös kansalaisten omaa varautumista. Kriisinsietokyky rakentuu siitä, että jokainen pystyy huolehtimaan perustarpeistaan myös häiriötilanteissa.

Sisäistä turvallisuutta on kehitettävä kokonaisuutena, vahvojen viranomaisten, ajantaisaisen lainsäädännön ja riittävien resurssien varassa. Samalla on huolehdittava siitä, että jokaisella on paikka yhteiskunnassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ryhmäpuheenvuoronpitäjille. — Nyt ministeri, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

18.35 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kiittää hallintovaliokuntaa tämän selonteon perusteellisesta mietinnöstä ja tietysti kaikkia valiokuntia ja kansanedustajia asiantuntevasta asian käsittelystä ja toki tästä keskustelusta myös.

Aloitetaan siitä, että lähtökohtaisesti meidän turvallisuusympäristömme on muuttunut perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti, niin kuin nyt saatamme hyvin havaita ja mikä on täälläkin tullut itse asiassa lähestulkoon kaikissa puheenvuoroissa esiin. Syyt hyvin tiedämme. Ensimmäisenä niistä on tietenkin Venäjän aggressiivinen hyökkäyssota Ukrainaan, ja sodan laineet läikkyvät tänne meillemme. Sitten nostan täältä esiin sen, että juuri kuten täällä on monessa puheenvuorossa kuvattu, nimenomaisesti ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden rajoja on erittäin vaikea havaita, ja mielestäni se on hyvin tärkeätäkin nostaa myös tässä salissa esiin. On selvää, että se havaitaan muun muassa Ukrainan opeissa. Ei voida ajatella, että meillä on vain vaikkapa Puolustusvoimat, joiden suorituskykyä nostetaan, vaan siihen rinnalle tarvitaan yhtä lailla meidän turvallisuusviranomaiset, jotka tekevät niin arjessa kuin kriisitilanteisiin asti työtään pitämällä huolta meidän turvallisuudestamme. Ensimmäisenä lienee selvää, että meillä vaikkapa nämä hybriditoimet ovat näkyneet tuolla pitkällä itärajallamme, jolla nyt ovat olleet yli kaksi vuotta rajanylityspaikat kiinni, ja olemme yhdessä täällä laatineet myöskin tämän niin kutsutun rajaturvallisuuslain, jolla olemme onneksi saaneet kuitenkin tämän tilanteen rauhoitettua, ja toivottavasti sellaisena se pysyykin.

Nostan muutamia asioita näistä puheenvuoroista, joita pidän keskeisinä:

Ensimmäinen tietenkin on nuoriso- ja jengirikollisuus, jonka erittäin ikäviä kehityskulkuja näemme Ruotsin puolelta, ja senkin vuoksi meidän kannattaa täällä nyt ensinnäkin tehdä kaikkemme, jotta tämä kehitys saataisiin pysäytettyä. On tietenkin äärimmäisen tärkeätä, että me tunnistamme ja tunnustamme myöskin sen, jotta voidaan löytää erilaisia keinoja toimia. Tähän kannattaa puuttua nyt, ennen kuin on liian myöhäistä. Tämähän on ollut hallituksellakin punaisena lankana, että me poistamme viranomaisten välisen tiedonvaihdon esteitä ja lisäämme myöskin toimivaltuuksia, jotta tämäntyyppisiä kehityskulkuja voidaan paremmin pysäyttää ja ottaa kiinni. Lienee selvää, että lasten ja nuorten kanssa tähän työhön tarvitaan koko yhteiskunta alkaen sieltä kodeista ja päätyen tietysti meidän turvallisuusviranomaisiin.

Järjestäytynyt rikollisuus totta tosiaan kasvaa, kovenee ja kansainvälistyy, ja tosiasia on se, että tämä on toinen semmoinen asia, mihin kannattaa puuttua nyt. Me nähdään nyt jo, että esimerkiksi tilausrikollisuus, crime as a service, violence as a service, on nähtävillä meillä myöskin Suomessa, ja se on hyvin, hyvin ikävä kehityskulku, niin kuin meillä ihan

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

vastikään poliisi on tästä tiedottanut. Tämä on semmoinen asia, mihin on syytä kiinnittää huomiota.

Myöskin laittoman maahantulon torjuntaan ja oleskelulupajärjestelmän väärinkäytöksiin on vastattava. Hallitus on tällä kaudella tehnyt runsain mitoin maahanmuuttopoliittisia tiukennuksia ja kiristyksiä ja pyrkinyt nimenomaisesti torjumaan sekä turvallisuusuhkia että näitä väärinkäytöksiä. Eroa tässä tietysti edellisiin hallituskausiin luonnollisesti on.

Täällä mainittiin erosta edelliseen selontekoon. Totta tosiaan tämä on erilainen. Tämä lähtee siitä turvallisuusympäristöstä, jossa me olemme, ja siihen pyrimme nyt löytämään myöskin näkökulmia.

Sitten totean muutaman asian. Tämä on nyt ehkä enemmän ajankohtainen kuin sinänsä tähän hallintovaliokunnan erinomaiseen mietintöön, mutta kun täällä on puhuttu useampaan otteeseen näistä drooniuhkista, muun muassa viime perjantain drooniuhkasta, niin haluan kuitenkin todeta sen, että kun hyvin paljon tulee ehkä vähän semmoinen tunne, että jotakin meni tavattoman paljon pieleen viranomais toiminnassa, näin ei ollut. Meidän viranomaiset olivat ensinnäkin täydessä valmiudessa torjumaan tämäntyyppisiä uhkia. Vaaratiedote annettiin sisäministeriön pelastusviranomaisen toimesta Puolustusvoimien uhkarvioon perustuen, ja se oli aivan oikein tehty. Eli tässä kohtaa ei kyllä mielestäni tapahtunut minkäänkokoista virhettä. Tietysti saamme olla erittäin, erittäin tyytyväisiä, että koskaan mitään ei sitten realisoitunut täällä, ja siinä mielessä voidaan olla hyvin tyytyväisiä.

Mitä sitten tulee väestön varoittamiseen, niin meillä on tässä maassa olemassa monikanavainen varoitusjärjestelmä. Meillä on olemassa kännykkään ladattava 112-sovellus, radio, televisio, nettisivut, teksti-tv:n sivut sekä tarvittaessa vielä väestöhälyttimet kiireelliseen tilanteeseen. Nyt se, mitä meiltä puuttuu, on tämä niin kutsuttu cell broadcast, jossa siis kännykkään voidaan työntää tällainen pakotettu hätäviesti. Se on se palikka, mikä meiltä tosiasiallisesti nyt tästä uupuu, ja tämä hallitus tekee sen. Se on ollut mahdollista jo pitkään, ja itse asiassa tämä perustuu EU:n direktiiviin vuodelta 2018, jossa jo edellytetään, että pitää olla tällainen viiveetön varoitusjärjestelmä. Voidaan tietysti kysyä, miksi tätä ei ole tehty vuoden 2018 jälkeen, mutta tämä hallitus on rahoittanut ja tekee tämänkin. Sitten 112-sovellukseen on tulossa vielä ilmavaarahälytyspalikka sinne sovelluksen sisään. Eli kyllä meillä tätä varoitusjärjestelmää tässä maassa on. Siinä on joitain puutteita. Voidaan katsoa, että ne ovat puutteita, mutta ihan siihen samaan älykännykkään tulee tämä pakotettu viestijärjestelmä, kun on tämä 112-sovellus. Oikeastaan se, mitä haluan sanoa, on se, että kaikkien olisi se hyvä kuitenkin nyt omaan puhelimeen ladata ja katsoa, että siellä on sellaiset asetukset päällä, että nämä varoitusviestit myöskin tulevat.

Droonitorjunnasta totean sen verran, että hallitus on kehysriihessä sopinut, että rahoitamme myöskin Rajavartiolaitoksen ja poliisin droonintorjuntaa, millä tavoin nopeutetaan heidänkin sekä torjunta- että havainnointikapasiteettiaan.

Arvoisa puhemies! Yritän pysyä ajassa. — Itse asiassa olen sen jo ylittänyt, joten kiitän tästä ryhmäpuheenvuorokierroksesta ja tämän asian käsittelystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan näköjään, kun on tarvetta, tähän väliin muutama lyhyt lyhyt lyhyt puheenvuoro, elikkä ne, ketkä haluavat käyttää minuutin vastauspuheenvuoron, voivat painaa V-painiketta ja nousta seisomaan. — Edustaja Lehtinen.

18.43 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On kysyttävä, ajavatko tässä maassa ja Euroopassa ihmisoikeudet turvallisuuden edelle. Nimittäin kaikis-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

sa niissä maissa, joihin 2000-luvulla on tullut massoittain siirtolaisia, on turvallisuus merkittävästi heikentynyt. Tämä on karu fakta, jota nämä maat tällä hetkellä yrittävät epätoivoisesti peruuttaa, mutta näyttää siltä, että tilanteelle ei ole enää mitään tehtävissä. Viimeksi eilen uutena ilmiönä Ruotsi varoitti Suomea sosiaaliturvan väärinkäytöstä, jolla on yhteyksiä jengeihin ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Uusia maahanmuuttoon liittyviä vakavia ongelmia tulee siis jatkuvasti, uusia ilmiöitä, jotka uhkaavat meidän sisäistä turvallisuuttamme.

Meillä on vielä mahdollisuus estää turvallisuuden rapautuminen ja se tilanne, mikä on muissa Euroopan maissa, vaikkapa Ranskassa, Belgiassa, Hollannissa, Tanskassa ja Ruotsissa, liittyen maahanmuuttoon. Mutta se edellyttää, että meidän on jatkettava sitä politiikkaa, jota tämä hallitus on tehnyt, jossa estämme turvallisuutta heikentävän maahanmuuton määrää niin, että se on kohtuullisella tasolla ja niin, että se ei vaikuta meidän maan sisäiseen turvallisuuteen, niin kuin muissa Euroopan maissa on käynyt.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Hanna.

18.44 **Hanna Räsänen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerin vastauksesta olisin kommentoinut hänelle — ministeri tosiaan ei nyt ole paikalla — että on hyvä, että tämä pakotettu viesti on tulossa puhelimeen, mutta sitten täytyy myös huomioida se, että se tulee puhelimeen vain, jos on voimassa oleva kenttä. Valitettavasti nyt ollaan puhuttu jo pitkän aikaa siitä, että tämän 3G-verkon alasajamisen jälkeen on suuria alueita, missä ei ole minkäänlaista kuuluvuutta, ei minkäänlaista kenttää. Aikaisemmin on jo puhuttu siitä, että esimerkiksi ambulanssia on vaikea soittaa, jos siellä ei ole kenttää, mutta sama tilanne pätee myös niin päin, että pakotettua viestiä ei voi lähettää ilman sitä kenttää. Elikkä tämä asia nousee tässäkin esille.

Toinen on tämä perjantainen drone-tapaus. Viranomaisyhteistyö varmaankin toimi, mutta ongelmahan on se, että kun tämä vaaraviesti tuli, niin kansalaiset eivät tieneet, kuinka toimia. Eli se toiminta oli hyvin sekalaista: mietittiin, voiko koiraa viedä lenkille ja voiko mennä töihin, ja sitten käytiin tämä jälkikeskustelu, että jos ei mene töihin, niin maksetaanko palkkaa vai eikö makseta. Tässä, toden totta, on nyt kyllä kansalaisyhteiskunnalle keskustelun paikka ja myös ministeriölle lainsäädännöllinen paikka selkeyttää, että jos tämä kauhuskenaario toteutuu uudestaan ja vaaraviestit tulevat, niin miten sitten tulee toimia. Pitääkö mennä töihin, ja saako lapset hoitoon, jos menee töihin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

18.46 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan kiittää tästä keskustelusta koskien sisäisen turvallisuuden selontekoa. Tässä on tullut niin monta hyvää näkökulmaa esille, ja totta kai on todella huolestuttavaa, millä tavalla järjestäytyneet rikollisuus ja millaisia sen uusia muotoja tässä näkyy. Turvallisuus nähdään usein itsestäänselvyytenä, mutta pitää aina olla varuillaan. Mutta toki jos sisäinen ja ulkoinen turvallisuus jotenkin sulavat yhteen, niin sitten se on myös vähän haastavaa. Se kokonaisturvallisuuden ajattelu on ensisijaisen tärkeää, että saadaan ihmiset mukaan.

Det är jätteviktigt, fru talman, att vi har med människorna i det här, så man förstår väldigt bra det här helhetssäkerhetstänket. Här har vi alltså barnfattigdomen och de frågor som jag

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

lyfte upp i gruppanförandet. Det är alltså jätteviktigt att vi inte segregerar folk eller skapar en polarisering den vägen, utan att alla barn får en trygg och fin uppväxt i Finland.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

18.47 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin halunnut kiittää ministeriä hyvistä vastauksista ja kaiken kaikkiaan hyvästä, tiiviistä työstä. — Hän tuossa nosti esiin, että tähän väestön varoittamiseen on meillä useita eri väyliä jo nyt olemassa. No, toki näinkin, mutta erityisesti yöaikaan tai aamuyöaikaan harvempi sitä televisiota tai radiota kuuntelee tai sitä kautta saa varoituksia. No, hyvä oli tietysti muistutus tästä 112-sovelluksesta, joka on ladattavissa, ja siihenkin on tulossa vielä täsmennyksiä.

Olisin halunnut kysyä tarkennusta ministeriltä vielä, että milloin on odotettavissa tämä puhelimiin tulossa oleva varoitus. Sain eilen olla puhemiehen delegaatiossa tuolla Latviassa, ja kun olimme lounaalla iltapäivästä, suurlähettiläs istui pöydän päässä ja ihmetteli, kun varapuhemies uppoutui kännykkään. Hetken kännykkää katsottuaan hän sanoi, että nyt on sitten Virossa hyvin syvällä drooni, hänellä oli siellä omainen, ja niin edelleen. No, omainen pärjäsi hyvin, mutta jäin tuossa miettimään, että kuinka todella tärkeää olisi saada pikaisesti tämä kännykkään tuleva varoitus, ja siihen aikatauluun olisin ministeriltä halunnut vielä tarkennusta kysyä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

18.48 **Paula Werning sd** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteko tulee ajassa, jossa turvallisuusympäristö on muuttunut nopeasti. Hybridivai-kuttaminen, kyberuhat ja sään ääri-ilmiöt ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat riskit näkyvät jo viranomaisten arjessa. Tässä tilanteessa korostuu erityisesti viranomaisten yhteistyö, ja kansalaisten tulee voida luottaa sen saumattomuuteen.

Pelastustoimen osuus selonteossa oli varsin niukka, mutta on hyvä, että hallintovaliokunnassa nostimme tämän tärkeyden, myös sopimuspalokuntien merkityksen, vahvasti esille meidän mietinnössä. Pelastustoimi on ensimmäinen ja viimeinen paikalla oleva viranomainen monessa häiriö- ja onnettomuustilanteessa, mutta samalla myös keskeinen toimija väestön suojaamisessa, vaaratiedottamisessa ja tilannekuvan muodostamisessa. Viimeaikaiset havainnot myös sotilaskäyttöön tarkoitetuista miehittämättömistä ilma-aluksista eli drooneista osoittavat, kuinka nopeasti tilanteet voivat muuttua ja kuinka tärkeä yhteinen toimintakyky on ja mikä on pelastustoimen merkitys turvallisuuden kannalta. Turvallisuus syntyy siitä, että keskeiset viranomaiset kykenevät toimimaan yhdessä silloin, kun eniten tarvitaan, ja tämä kokonaisuus vaatii myös palo- ja pelastustoimen tunnistamisen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

18.49 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tuossa kuuntelin edustaja Lehtisen puheenvuoroa, jossa hän korosti kansallisen turvallisuuden merkitystä. Voin sanoa sen, että itse olen ainakin ymmärtänyt niin, että se kansallinen turvallisuus tulee meillä nyt ensin. On tietysti hienoja asioita ja tärkeitä asioita, ihmisarvo, oikeusvaltio ja kaikenlaista muuta, mutta kansallinen turvallisuus ensin, ja silloin, jos se loppuu, loppuu lähes kaikki, ja ei ole enää kenelläkään hauskaa.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Tämä hallitus on tehnyt määrätietoisia päätöksiä, joilla Suomea turvataan: Poliisin määrää nostetaan kohti 8 000:ta. Suojelupoliisin ja Rajavartiolaitoksen suorituskykyä vahvistetaan, ja väestönsuojeluun sekä pelastustoimen valmiuksiin on osoitettu lisää rahoitusta. Rajaturvallisuutta on vahvistettu, hybridivaikuttamiseen vastattu, ja jengirikollisuutta torjuttu sekä ennaltaehkäisevin että rikosoikeudellisin keinoin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela, Minja.

18.51 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kommentoida ministerin puheenvuoroa liittyen näihin drooneihin. Itse ajattelen niin, että meillä ei ole mitään hätää suhteessa viranomaistoimintaan. Meillä on suuri luottamus varmasti kaikilla siihen, että Suomen viranomaiset toimivat, kuten täytyykin toimia, ja ovat koordinoitusti myös viestinnän kanssa aktiivisia ja kertovat myös kansalaisille, mikä on tilanne. Mutta kyllä toivoisin hieman reflektiota valtioneuvostolla siinä, että mikäli kaksi eri ministeriötä viestivät eri tavalla asioista, niin siellä täytyy kyllä sisällä saada rakenteet kuntoon. Varmasti on niin, että kun tämä tilanne on varsin uusi, niin sitä pystytään tässä vauhdissakin korjaamaan ja saadaan varmasti jatkossa komentoketju sellaiseksi, että viesti tulee jokaisesta ministeriöstä samankaltaisena. Mutta minusta tämä on kuitenkin asia, josta toivoisin hieman reflektiota myöskin ministeriltä. Sanon tämän nyt näin, kun en voi kysymystä kysyä, kun hän on poistunut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

18.52 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun katsoo sisäisen turvallisuuden selontekoa, niin minun mielestäni se on just sellainen kuin sen pitää olla, eli kaikki ongelmat nostetaan esille hyvin, ja siitä tietysti kuuluu kiitos ministerille. Itse sain toimia parlamentaarisen seurantaryhmän varapuheenjohtajana. Katselin läheltä sitä valmistelutyötä, ja olin erittäin vakuuttunut siitä, että nyt mennään oikeaan suuntaan. Nyt kun katsoo tätä hallintovaliokunnan mietintöä, niin kyllähän se tukee tätä kokonaisuutta aika hyvin.

Minä kuuntelin tuota vihreitten ryhmäpuhetta, ja väistämättä muistui mieleen se edellinen selonteko, jossa ei juurikaan ongelmia nostettu esiin, vaan enemmän keskityttiin siihen maailman syleilyyn. Esimerkiksi huumeita ei taidettu mainita siellä lainkaan, ja silloinhan sisäministeriö oli vihreillä. Meidän kaikkien lienee syytä pohtia sitä, mikä tämän sisäisen turvallisuuden selonteon tarkoitus on. Onko se työkalu maailman syleilyyn vai työkalu viranomaisten toiminnan linjaksi? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

18.53 **Riitta Kaarisalo sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni on erittäin tärkeää se, että sisäisen turvallisuuden selonteon osalta tuodaan esille se, että ihmisten kokema hyvinvointi yhteiskunnassa, demokratia, luotettava hallinto, oikeusvaltio ja toimivat instituutiot luovat todellisen pohjan yhteiskunnalliselle vakaudelle ja sitä kautta myös sisäiselle turvallisuudelle. On aivan itsestään selvää, että keskeisillä sisäisestä turvallisuudesta huolehtivilla viranomaisilla on riittävät resurssit, että oikeusvaltiota ylläpitävillä toimijatahoilla on riittävät resurssit, ja että lainsäädäntömme on kunnossa. Mutta on ym-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

märrettävä se, että sisäistä turvallisuutta ylläpidetään ensi sijassa huolehtimalla, että kansalaiset eivät syrjäydy, köyhy, ja että esimerkiksi alkoholi- ja päihdepolitiikkamme tukee kansalaisten hyvinvointia eikä heikennä sitä, ja että yhdenvertaisuus toteutuisi mahdollisimman hyvin. Toivoisin, että myös perussuomalaiset puhuisivat näistä asioista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen.

18.54 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä sisäisen turvallisuuden selonteon käsittely niin hallintovaliokunnassa kuin poliittisessa seurantaryhmässäkin on sujunut pääosin hyvin yksimielisesti, ja me keskustassa olemme tähän selontekoon tyytyväisiä.

Tämä viime perjantainen valitettava drooniuhkahan kyllä osoittaa sen, että tämä toimintaympäristö muuttuu ihan hurjaa vauhtia, ja on ihan luonnollistakin, että ei siinä pysty perässä pysymään niin nopeasti kuin olisi tarve. Mutta kyllähän tästä herää tietysti se kysymys: tämä uhka oli todellinen, näin on kerrottu, ja tiedämme, että viranomaisten välinen yhteistyö on hyvää, mutta ulottuuko se yhteistyö esimerkiksi tähän väestön varoittamiseen, ja ovatko nämä johtamis- ja komentorakenteet aivan kohdallaan? Tällainen kysymys nousee väkisinkin esiin.

On hyvä, että tässä ministeri nyt lupasi, että tämä uusi väestön varoitusjärjestelmä on tulossa, mutta kyllä tämä kertoo sen, että me emme voi vain ajatella turvallisuutta tällä sotilaallisella puolella, vaan meidän pitää yhä entistä enemmän kiinnittää huomiota siihen, miten koko väestö turvataan silloin, kun sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden väliset uhkat menevät ristikkäin ja kansalainen voi olla vaarassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

18.56 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maahanmuutto on mitä suurimmassa määrin turvallisuuskysymys. Tämä huoli ei kuitenkaan nouse vasemmiston puheista millään tavalla. Te puhutte ihmisoikeuksista ja kritisointe nyt lisättyjä viranomaisten tiedusteluvaltuuksia. Ne ovat nimenomaan ihmisoikeuksista huolehtimista, sitä, että rikolliset saadaan kiinni.

Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa maahanmuutto on myös hybridivaikuttamisen väline. Venäjä tietää erittäin hyvin, että Euroopan sisäistä eheyttä voidaan horjuttaa hallitsemattomalla muuttoliikkeellä. He tietävät, että siirtolaiset ovat eurooppalaisten poliitikkojen heikko lenkki. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että Suomi pitää kiinni rajaturvallisuudesta, tehokkaasta palautusjärjestelmästä ja siitä, että kielteisen turvapaikkapäätöksen saanut myös todella poistuu maasta.

Tämä laaja väestöpohjan muutos johtaa turvallisuuden osalta pelkästään negatiivisiin seurauksiin, ja sen vuoksi me perussuomalaiset olemme puuttuneet kovalla kädellä maahanmuuttopolitiikkaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

18.57 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun otin tämän asiakirjan käsiin, niin hämmästyin ensiksi, että täällä ei ole sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntoa, mutta kun tässä kokouksen aikana asiaa selvittelin — ja toki itse olen valiokun-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

nan jäsen — niin havaitsin, että 8. päivänä lokakuuta, kun tämä oli lähetetty StV:hen, me teimme siinä työtilanteessa päätöksen, että me emme anna tästä lausuntoa.

Nostan tässä kuitenkin esille sellaisia asioita, jotka sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta katsottuna ovat erittäin tärkeitä asioita. Hyvin nopeasti tässä luettelo: alkoholiin, sen vääränlaiseen käyttöön ja alkoholismiin liittyvät ongelmat, perheväkivalta, huumeet, monella tavalla häiriintyneiden ihmisten käyttäytyminen täällä yhteiskunnassa, 750 itsemurhaa vuosittain, ensihoidon päivystyksen ongelmat, köyhyys, lapsiköyhyys, työttömyys, ja niin edelleen. Eli jos kysymme ihmisiltä, mikä heidän turvaansa eniten järkyttää tämän päivän Suomessa — ja emme katso siis rajojemme ulkopuolelle — niin luulenpa, että tuosta luettelosta löytyy niitä seikkoja. Mutta tosiaan StV:n lausuntoa tässä nyt ei ole liitteenä. [Jari Ronkainen: Täsmälleen samaa mieltä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.58 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En voi muuta kuin yhtyä ihmettelemään muiden kollegoideni tapaan vasemmistoliiton tapaa ummistaa silmät ja korvat maahanmuuton ongelmilta. [Aino-Kaisa Pekonen: Ei me olla ummistettu!] — Kyllä te ummistatte. Te ette suostu katsomaan totuutta silmiin siitä, että harjoitettu maahanmuuttopolitiikka niin Suomessa kuin laajemmin Euroopassa on ollut epäonnistunut ja se on luonut osakseen uhkia sisäiseen turvallisuuteen, millä on pitkäkestoisia vaikutuksia. Niitä on erittäin vaikeaa korjata edes lainsäädännöllisesti, mutta nyt niin tehdään, ja näistä jokaista korjaussarjaa te olette lähestulkoon vastustaneet.

Teidän täytyisi pystyä katsomaan, että jos me katsotaan sisäiseen turvallisuuteen ja turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä aina lähtien kunniaväkivallasta, vankilassa olevista maahanmuuttajista, joiden osuus on hälyttävä, rikostilastoista, tukiriippuvuudesta, katujengeistä, kansainvälisestä rikollisuudesta ja järjestäytyneestä rikollisuudesta, niin nämä ovat kaikki kytköksissä suoraan harjoitettuun maahanmuuttopolitiikkaan. Sen takia meidän täytyy pystyä tekemään sellaisia lainsäädännöllisiä toimia, joilla tämä negatiivinen kehityskulku estetään, eikä ummistaa ja sulkea silmiä ja korvia siltä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.59 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on hyvä keskustella tilanteesta. Tämä akuutti asia, droonit ja niistä saatu tieto ja se, miten pitäisi toimia, mennäkö töihin tai ei, ovat niitä päiväkohtaisia asioita, joihin pitää vastauksia saada.

Mutta se, mikä tässä isossa kuvassa mielestäni on jäänyt vähän taka-alalle, on tämä kokonaisturvallisuus ja nimenomaan tämä toimeentulon ja köyhyyden kasvaminen. Meillä on työttömiä 343 000, ja kun toimeentulon rajoilla ollaan, monellakin henkilöllä, niin se altistaa varmaan myöskin sisäisesti tähän syrjäytymiseen ja sitä kautta sitten voi altistaa myös rikollisiin toimenpiteisiin. Tämä on semmoinen huoli, jolle meidän pitäisi tehdä jotain: meidän pitäisi tehdä ennaltaehkäiseviä toimia, jotta tämä kehityspolku ei vie ihmisiä siihen. Sen takia olisi tärkeätä muistaa myöskin tämä näkökulma, kun tätä katsotaan kokonaisuudessaan, että ihmisistä pitää pitää huolta myöskin vaikeissa tilanteissa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

19.00 **Merja Rasinkangas ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sekä sisäisen turvallisuuden selonteko että valiokunnan mietintö olivat oikein erinomaisia. Sisäiseen turvallisuuteen on tällä kaudella panostettu erinomaisesti, ja työtä on edelleen jatkettava. Esimerkiksi poliisien määrää tulee entisestään lisätä, sillä Suomessa on edelleen muihin Pohjoismaihin verrattuna vähiten poliiseja suhteutettuna asukasluukuun.

Selonteossa on myös tunnustettu muuttunut turvallisuustilanne ja sen aiheuttamat tarpeet. Entistä tarmokkaammin on tehtävä päätöksiä, joilla turvataan omien kansalaisten turvallisuus ja suomalaisille kuuluvat ihmisoikeudet, yhteiskunnan vakaus ja se, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta säilyy yhtenäisenä myös tuleville sukupolville.

Arvoisa puhemies! Vihreiden vastalauseessa oltiin kovin huolissaan, ettei ihmisoikeuksia ole huomioitu riittävästi. Oman näkemykseni mukaan tässä juuri ihmisoikeudet on huomioitu, nimittäin suomalaisten ihmisoikeudet. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Rintamäki ja Hemmilä, ja sen jälkeen mennään puhujalistaan. — Edustaja Rintamäki.

19.01 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuustilanne on monessa Euroopan maassa pahasti järkkynyt hallitsemattoman maahanmuuton vuoksi. Myös meillä on hälyttäviä esimerkkejä siitä, mitkä ryhmät ovat ylliedustettuja esimerkiksi henkeen ja terveyteen liittyvissä rikoksissa. Meillä katujengit ovat pääsääntöisesti ulkomaalaistaustaisten rikollisryhmiä. Yhä nuorempia lapsia värvätään toimintaan, jotka ovat hyvinkin raakoja rikoksia. Alaikäisillä teetetään ryöstöjä ja jopa henkirikoksia. Tähän kehitykseen istuva hallitus on puuttunut lujalla kädellä, mutta paljon on tehtävää jäljellä. Turvallisuuden takaaminen kaduilla tai vaikkapa kouluissamme on erittäin tärkeä tehtävä, mistä emme voi päättäjinä laistaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hemmilä. [Edustajan mikrofoni on kiinni] — Edustaja Hemmilä, pieni hetki. Mikrofoni ei ilmeisesti vielääkään ole päällä, se joskus jumittaa. [Pertti Hemmilä: Onko nyt päällä?] — Nyt kuuluu, kiitos.

19.02 **Pertti Hemmilä kok** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Ajattelin lausua kiitokset ministerille tästä selonteon valmistelusta ja myöskin sitten ylipäättään siitä, mitä hän on tehnyt meidän sisäisen turvallisuuden hyväksi.

Mutta tässä eivät ole ainoat kiitokset. Ajattelin kiittää myöskin SDP:n ryhmäpuhujaa, valitettavasti edustaja Viitala on poistunut. Se oli erittäin rakentavaa ja sikäli miellyttävää kuunneltavaa. Myöskin vasemmistoliiton ryhmäpuhe oli rakentavassa hengessä, samoin kuin puheenjohtaja Koskelankin äsken käyttämä puheenvuoro. Minä en niinkään kiinnittänyt huomiota teidän maahanmuuttolinjauksiin tässä asiassa, mutta silloin pitää lausua kiitokset ja tunnustus, kun on aihetta. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja sitten siirrytään puhujalistaan. — Edustaja Koskela, Minja.

19.04 **Minja Koskela vas:** Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus rakentuu monesta asiasta, mutta vakaan perustan sille muodostavat keskinäinen luottamus ja kokemus oikeudenmukaisuudesta. Harmillisesti valtioneuvoston selonteko ei tarkemmin erottele, miten

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

luottamuksen ja oikeudenmukaisuuden perustaa tuetaan. Onneksi hallintovaliokunta on ansiokkaasti mietinnössään tunnistanut näitä tekijöitä.

Sisäistä turvallisuutta ylläpidetään ehkäisemällä eriarvoistumista, vastakkainasettelua ja eriytymistä, ja tätä toteutetaan rahoittamalla yhdenvertaisia ja laadukkaita hyvinvointivaltion palveluita. Tämän lisäksi sisäisen turvallisuuden näkökulmasta on erityisen tärkeää, että perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat täysimääräisesti maahanmuuttopoliittisen sääntelyn toimeenpanossa, ja näillä sanoilla kannatan siis edustaja Pekosen tekemää kannanottoehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

19.05 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tänään keskustelemme sisäisen turvallisuuden selonteosta. Se on asiakirja, joka kertoo yhteiskuntamme perustasta, luottamuksesta, vakaudesta ja kansalaisten turvallisuudesta. Kuten tiedämme, turvallisuusympäristömme on muuttunut nopeasti. Se on tehnyt selväksi, ettei turvallisuutta voida enää pitää itsensä selvyytenä. Naapurimme raakalaismainen hyökkäyssota, lisääntynyt hybridivaikuttaminen, kyberuhat sekä järjestäytyneen rikollisuuden kasvu vaikuttavat suoraan myös Suomeen. Samalla on käynyt selväksi, että sisäinen ja ulkoinen turvallisuus kulkevat yhä tiiviimmin käsi kädessä. Sisäisen turvallisuuden viranomaisemme ovat arjen turvallisuutemme ensivaste. Poliisi, Rajavartiolaitos, pelastustoimi ja Tulli ovat paikalla silloin, kun tilanne on vielä epäselvä ja kun apua tarvitaan nopeasti. Onkin oikein, että pysähdymme täällä eduskunnassa tämän tärkeän asian äärelle.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on tehnyt määrätietoisia päätöksiä, joilla Suomea turvataan. Poliisien määrää nostetaan kohti 8 000:ta. Suojelupoliisin ja Rajavartiolaitoksen suorituskykyä vahvistetaan, ja väestönsuojeluun sekä pelastustoimen valmiuksiin on osoitettu lisää rahaa. Rajaturvallisuutta on vahvistettu, hybridivaikuttamiseen vastattu ja jengirikollisuutta torjuttu sekä ennaltaehkäisevin että rikosoikeudellisin keinoin. Nämä toimet vastaavat suoraan niihin ilmiöihin, joita selonteossa ja hallintovaliokunnan mietinnössä tuodaan esiin. Nämä ilmiöt liittyvät nuoriso- ja jengirikollisuuteen, järjestäytyneeseen rikollisuuteen, kyberuhkiin sekä kriittisiin rakenteisiin kohdistuviin riskeihin. Me olemme olleet jo matkalla kohti selonteon linjaa.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus ei synny pelkästään viranomaisista. Se syntyy myös luottamuksesta, yhteiskunnan eheydestä ja siitä, etteivät syrjäytyminen ja eriarvoisuus pääse kasvamaan. Luottamus viranomaisiin on suomalaisen yhteiskunnan vahvuus. Jos se heikkenee, heikkenee myös turvallisuus. Siksi turvallisuuspolitiikka on samaan aikaan sekä riittäviä resursseja ja toimivaltuuksia että ennaltaehkäisyä ja huolenpitoa. Onkin niin, että turvallisuus edellyttää meiltä ennen kaikkea kolmea asiaa: resursseja, toimivaltaa ja tiedonkulkua. Viranomaiset eivät voi toimia tehokkaasti ilman ajantasaista lainsäädäntöä, riittäviä resursseja ja sujuvaa yhteistyötä. Erityisesti nopeasti kehittyvä teknologia haastaa meitä. Kyberrikollisuus, tekoäly ja uudet välineet ovat jo arkea rikollisuudessa. Meidän on huolehdittava siitä, että viranomaiset eivät jää kehityksessä jälkeen.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei ole irrallinen politiikan osa. Se näkyy arjessa siinä, että apu tulee ajoissa, rikokset selvitetään ja yhteiskunta toimii myös silloin, kun ympärillä myrskyää. Se näkyy myös ihmisten kokemuksessa. Turvallisuudentunne syntyy luottamuksesta siihen, että yhteiskunta toimii ja viranomaiset pystyvät hoitamaan tehtävänsä. Siksi juuri nyt olemme tärkeimmän tehtävämme äärellä. Meidän tehtävämme on varmis-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

taa, että Suomi säilyy luottamuksen yhteiskuntana, sellaisena, jossa ihmiset voivat elää ilman pelkoa rikollisuudesta, häiriöistä tai turvattomuudesta. Turvallisuus ei synny itsensä; se rakennetaan päätöksillä, ja siitä on pidettävä kiinni joka ainoa päivä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

19.10 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme valtioneuvoston selontekoa sisäisestä turvallisuudesta. Saamme olla luottavaisin mielin sisäisen turvallisuuden asioissa, kun meillä on sisäministerinä Mari Rantanen ja sellainen hallitus, joka ottaa asian tosissaan. Koko kauden on panostettu sisäiseen turvallisuuteen aivan ennennäkemättömällä tavalla. Poliisien resursseihin on panostettu, kriminaalipoliittikkaa on kiristetty. Samoin on kiinnitetty huomiota siihen, kenelle annamme luvan asua keskuudessamme, onko maahanmuuttaneilla perusteet olla maassamme — ellei ole, niin maasta pois. Tältä osin en voi olla kuin tyytyväinen. Ei siitä niin kauaa ole, kun meillä Suomessa oli sisäministeri, joka ei millään halunnut myöntää, että Suomessa on katujengejä. Pahinta asiassa oli se, että myös poliisihallintoon oli päässyt pesimään samanaatteisia henkilöitä, jotka komppasivat sisäministerin näkemystä, vaikka kentällä oli todellinen tieto katuturvallisuuden tilanteesta. Arvatenkin oli kiusallista huomata, että sisäistä turvallisuutta uhkaava katujengiongelman avointen ovien maahanmuuttopolitiikan seurausta, jota tähän hallituskauten asti on Suomessa harjoitettu ilman, että olisi mietitty yhtään, mistä häiriöindeksin kasvu kaduilla tai vaikkapa kouluissamme johtuu.

Arvoisa puhemies! Suomalaisen vihervasemmiston ajama massamaahanmuutto on Suomelle haitallinen ilmiö. Se johtaa aivan takuuvarmasti segregatioon, rikollisuuden lisääntymiseen ja pahimmassa tapauksessa koko maan kehitysmaalaistumiseen, mistä on nähtävissä huonoja esimerkkejä jo nyt esimerkiksi katusiisteydessä ja vaikkapa jätteiden kierrätyksen osaamattomuudessa. Myös moraalinen rappio alkaa näkyä etenkin kasvukeskuksissa, koska moni kunnan vuokra-asunnossa asuva kantasuomalainen huomaa väkisinkin, miten naapuriasunnon maahanmuuttajaperhe elää taloudellisesti turvattua, tuettua elämää itseensä verrattuna. Se jos mikä aiheuttaa skismaa eri ihmisryhmien välillä. Saksasta näemme jo huolestuttavia merkkejä tästä. Monissa kaupungeissa jo 50—70 prosenttia väestöstä on ulkomaalaistaustaisia. Saksalaiset ovat tätä menoa vähemmistö omassa kansallisvaltiossaan. Tätä kehitystä emme Suomeen halua.

Realistisempi ja turvallisuuspainotteinen lähestymistapa maahanmuuttoon näkyy myös tässä selonteossa. Se on aivan jotain muuta kuin mitä viime vuosikymmenellä nämä selonteot olivat. Kuten arvata saattaa, tämä on osalle oppositiosta epämieluisa asia tälläkin kertaa. Tähänkin mietintöön on jätetty vastalause. Maahanmuutosta kriittiseen sävyyn puhuminen on edelleen punainen vaate, ja ihmisoikeuskysymyksiä pyöritellään plus rasismista puhutaan, jos joku tuo raadollisia esimerkkejä esiin. Surullisinta tässä on se, että ”tieto lisää tuskaa” -lausahdus saa monet sulkemaan silmänsä ja korvansa.

Arvoisa puhemies! Maahanmuuttajataustainen rikollisuus on tänä päivänä hyvin usein myös kansainvälistä rikollisuutta. Erityisesti uusruotsalaiset rikollisporukat ovat Suomesta kiinnostuneita ja tekevät rajaa ylittävää yhteistyötä tännepäin. Nämä jengit ovat vaarallisia. Ne käyttävät alaikäisiä surutta huumeiden liikuttamiseen ja jopa murhiin. Ruotsissa tilanne on vielä paljon pidemmällä. Sieltä näemme varoittavaa esimerkkiä. Vaasalainen kollegani oli vaihdossa Tukholman poliisissa, ja hän kertoi, että ollessaan partioimassa

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Tukholman kadulla tarmokkaana nuorena miehenä hän näki rikollista toimintaa vierellä ajaneessa autossa ja sanoi heti, että tuo auto pitää pysäyttää ja tarkistaa kaikki henkilöt. Partiokaveri oli kuitenkin jatkanut matkaa ja sanonut: ”Ei kannata. Noiden kanssa tulee aina vaikeuksia.” Kuljettaja ei ollut edes katsonut viereiseen autoon, joten hän ei nähnyt keskisormien heilutteluja, sylkemistä, saati käsimerkkejä, jotka osoittivat kaulankatkaisua — selvyuden vuoksi: nämä häiritsevästi käyttäytyneet tukholmalaismiehet eivät olleet Bengt, Åke ja Niklas vaan Muhammed, Abdi ja Ali. Mutta huoli pois, Ruotsissakin on joi-tain valonpilkahduksia, kun ruotsidemokraatit ovat pistäneet tuulemaan.

Arvoisa puhemies! Kuten selonteossa todetaan, on Suomen turvallisuuden tilanne yleisellä tasolla vakaa, vaikka ulkoinen toimintaympäristömme onkin muuttunut perustavalla tavalla ja pitkäkestoisesti. Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus kietoutuvat yhteen tänä päivänä aivan eri tavalla kuin ennen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

19.15 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva sisäisen turvallisuuden selonteko on hyvin rikos- ja uhkakeskeinen, mikä on täällä aiemminkin todettu. Se poikkeaa olennaisesti edellisestä sisäisen turvallisuuden selonteosta. Olin mukana selontekoa valmistelleessa parlamentaarisessa työryhmässä, ja siellä kävi selväksi, että hallitus haluaa rajata selonteon juuri näin. On selvää, että turvallisuusympäristömme on muuttunut ja se haastaa uudella tavalla myös sisäisen turvallisuuden viranomaisia. Uudet turvallisuusuhkat on tärkeää ottaa selonteossa huomioon, ja näin on tosiaan tehty, ja samoin hallintovaliokunta on omassa mietinnössään näihin keskittynyt.

On kuitenkin myös niin, että turvallisuusympäristön koventuessa puhe on keskittynyt voimakkaasti kovaan turvallisuuteen. Kuten edustaja Alametsä vihreiden ryhmäpuheessa totesi, vihreiden mielestä sisäistä turvallisuutta on kuitenkin syytä tarkastella laajemmin ja sen ylläpidon tulee perustua ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn. Haluan korostaa, että nämä eivät ole ristiriidassa keskenään vaan tasapainoinen sisäisen turvallisuuden politiikka pitää sisällään nämä molemmat näkökulmat. Siksi nostamme esiin sitä, että selonteossa jää liian ohuelle se yhteiskunnallinen näkökulma, että köyhyyden, syrjäytymisen ja eriarvoisuuden torjuminen vähentävät epävakautta, kun taas polarisaatio- ja segregaatiokehitys ruokkivat yhteiskunnallista levottomuutta. Valitettavasti Orpon hallituksen leikkaukset muun muassa sosiaaliturvasta, järjestöiltä ja kotoutumisesta ovat vieneet väärään suuntaan, kun köyhyyttä on syvennetty ja eriarvoisuuden annetaan kasvaa. Jaan näkemyksen, että poliisin ja muiden turvallisuusviranomaisten riittävien resurssien turvaaminen on tärkeää. Sitäkin tärkeämpää on kuitenkin se, että emme anna pahoinvoinnin ja näköalattomuuden kasvaa ja erilaisten ongelmien kriisiytyä. Silloin ei mikään määrä poliiseja riitä.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston hyväksymän yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaan sisäinen turvallisuus pohjautuu ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian sekä vapauden, vakauden, hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon turvaamiseen kaikessa toiminnassa. Siksi olisi perusteltua, että perus- ja ihmisoikeusnäkökulma näkyisi myös selonteossa, varsinkin kun siinä käsitellään asioita, joissa on merkittäviä perus- ja ihmisoikeusherkkyksiä.

Myös maahanmuuton osalta selonteko keskittyy vahvasti maahanmuuttojärjestelmän väärinkäyttöksiin ja laittoman maahantulon torjumiseen, vaikka suuri osa maahan tulevista ei väärinkäytä järjestelmää. Sisäisen turvallisuuden kannalta on olennaista, että onnistum-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

me kotouttamisessa. Siihen on myös varattava riittävät resurssit, ja näitä Orpon hallitus on leikannut. Yhdyn hallintovaliokunnan mietinnön näkemykseen, että keskeistä on, että viranomaisilla on kyky hoitaa maahantulon valvonta tehokkaasti ja laadukkaasti myös tilanteissa, jossa hakijoiden määrä kasvaa nopeasti. Valiokunnan mietinnössä tunnustetaan tarve turvata Maahanmuuttoviraston resurssit, sillä hakemusten käsittelyajat uhkaavat pidentyä, jollei hakemusten käsittelyyn kohdenneta riittävästi resursseja. Eli olennaista on, että me pystytään laadukkaasti tekemään maahanmuuttopolitiikkaa eikä keskityä luomaan siitä uhkakuvia.

Haluan myös korostaa, että poliisin ihmiskauppaan erikoistuneen toiminnan resurssit on turvattava ja on varmistettava, että ihmiskaupan uhrin saavat tarvitsemaansa apua kaikissa prosessin vaiheissa. Viime aikoina olemme saaneet lukea järkyttäviä uutisia siitä, että Suomen työmarkkinoilla harjoitetaan monilla aloilla törkeää työvoiman riistoa. Tähän pitää määrätietoisesti puuttua.

Arvoisa puhemies! Haluan nostaa vielä sivistysvaliokunnan lausunnosta yhteisöllisyyden merkityksen. Valiokunta korostaa, että selonteon toimenpiteiden ja linjausten kokonaisuus on mahdollista saada turvallisuushkiin monipuolisemmin vastaavaksi, jos sisäinen turvallisuus ymmärrettäisiin siten, että se kattaa myös yhteisöllisyyden ja osallisuuden. Turvallisuuden kokemus syntyy ihmisten välisestä luottamuksesta, osallisuudesta ja yhteenkuuluvuudesta. Kun nämä sosiaaliset sidokset vahvistuvat, yhteiskunta kykenee ehkäisemään uhkia, sietämään kriisejä ja palautumaan niistä nopeammin. Edelleen valiokunta korostaa, että erityisesti nuorten yhteisöihin kuuluminen ja osallisuuden vahvistaminen on keskeistä.

Arvoisa puhemies! Vihreät tulevat jatkossakin pitämään esillä sitä, että sisäisen turvallisuuden keskeinen perusta on, että pidämme kaikki mukana ja rakennamme yhteiskuntaa, johon jokainen voi kokea kuuluvansa ja jota jokainen pitää vaalimisen ja puolustamisen arvoisena. Kannatan edustaja Alametsän tekemää vastalauseen mukaista kannanottoehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

19.21 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen sisäinen turvallisuus on edelleen kansainvälisesti verrattuna vahvalla tasolla, mutta samalla on huomioitava, että turvallisuusympäristö on muuttunut pysyvästi. Sisäinen turvallisuus tarkoittaa yhteiskunnan tilaa, jossa ihmisten tulisi voida nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista, kuten liikkua ja asua vapaasti ilman pelkoa ja turvattomuutta. Nykyisin on myös yhä enemmän kykyä kestää ja estää hybridioperaatioita, torjua kyberuhkia, estää alati kansainvälistyvän järjestäytyneen rikollisuuden leviäminen ja pitää yhteiskunta toimintakykyisenä myös kriiseissä. Tässä selonteossa on tärkeää se, että todellisuutta katsotaan vihdoin realistisesti. Suomessa on liian pitkään puhuttu turvallisuudesta ikään kuin olisimme irrallaan muusta maailmasta. Sitä me emme ole. Se, mikä on mahdollista rajojemme toisella puolella, on mahdollista meillä Suomessa, elleimme tee tarpeellisia reaaliaikaisia toimia sisäisen turvallisuuden eteen. Kansainvälinen rikollisuus ja maahanmuuton tuomat ongelmat, informaatiovaikuttaminen ja katujengit eivät pysähdy valtioiden rajalle vaan ovat pysyvä osa myös Suomen toimintaympäristöä.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta nostaa aivan oikein esiin nuoriso- ja jengirikollisuuden kasvun. Se kertoo siitä, että yhteiskunnassamme on tapahtunut vuosien aikana

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

muutos. Vanhemmuus ja auktoriteetti ovat kokeneet osaltaan rapautumista, niin että osa lapsista on rajattomia ja osa nuorista täysin heitteillä. Myös huumausaineiden tulo Suomeen ja niiden helppo saatavuus ovat lisääntyneet rajusti. Lisäksi nuorten mukanaan kantamat teräaseet ja toisen vahingoittamiseen soveltuvat esineet ovat yleistyneet nuorten hallussa. Erityisen vakavaa on se, että rikollisverkostot käyttävät alaikäisiä hyväkseen huume-kaupassa, väkivallassa ja jopa palkkamurhien kaltaisissa rikoksissa. Tämä kehitys ei ole tullut tyhjältä, vaan juurisyyt ovat ilmiselvät. Hallitsematon maahanmuutto, asuinalueiden eriytyminen ja jengirikollisuus liittyvät toisiinsa.

Ruotsin kehityksestä olisi pitänyt ottaa opiksi jo vuosia sitten. Siellä liian pitkälle edennyt asuinalueiden eriytyminen, heikko kotoutuminen ja rinnakkaisyhteiskuntien synty loivat kasvualustan katujengeille ja vakavalle väkivallalle. Perussuomalaiset ovat varoittaneet tästä kehityksestä jo pitkään. Silloin meidän väitettiin liioittelevan. Nyt samat asiat löytyvät valtion turvallisuusselonteosta. On hyvä, että tässä selonteossa maahanmuuttoa tarkastellaan turvallisuusnäkökulmasta eikä ideologisten silmälasien läpi. Oleskelulupajärjestelmän väärinkäyttö, laittoman maahantulon järjestäminen, radikalisoituminen ja rikollisverkostojen hyödyntämät muuttoreitit ovat todellisia ongelmia, joihin viranomaisilla pitää olla keinot puuttua.

Arvoisa puhemies! Tällä hallituskaudella sisäisen turvallisuuteen on satsattu ennätysmääräisesti. Viranomaisten toimivaltuuksia on päivitetty vastaamaan nykyistä uhkaympäristöä. Suomessa tulee huolehtia jatkossakin siitä, että poliisien määrää tullaan lisäämään entisestään. Samalla myös maahanmuuttopolitiikka on vihdoinkin saatu oikeille urille. Suomen tehtävä ei ole olla sinisilmäinen eikä toimia koko maailman sosiaalitoimistona. Suomen tehtävä on huolehtia omien kansalaistensa turvallisuudesta ja suomalaisille kuuluviista ihmisoikeuksista, yhteiskunnan vakaudesta ja siitä, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta säilyy yhtenäisenä myös tuleville sukupolville. Samalla on huolehdittava myös siitä, että suomalaiset kokevat Suomen edelleen omakseen ja puolustamisen arvoiseksi.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietintöön vihreiden edustaja oli jättänyt vastalauseen, jonka väliotsikko kuului: ”Ihmisoikeudet sisäisen turvallisuuden pohjana.” Itse olen sitä mieltä, että tässä selonteossa ihmisoikeudet onkin laitettu sisäisen turvallisuuden pohjaksi, nimittäin suomalaisten ihmisoikeudet, ja näin sen pitää ollakin. Suomalaisilla on oikeus turvallisiin asuinalueisiin, toimiviin viranomaisiin ja siihen, ettei Ruotsin kehitys jatku Suomessa. Siksi tämän selonteon linjaukset ovat oikeita, ja siksi hallituksen määrätietoinen työ sisäisen turvallisuuden vahvistamiseksi on ollut välttämätöntä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

19.25 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteossa on hyvin kattavasti käsitelty Suomen turvallisuustilannetta. Keskityn nyt kuitenkin maahanmuuton meille tuomiin turvallisuushkiin.

Maahanmuutto ei ole ainoastaan taloudellinen kysymys, se on mitä suurimmassa määrin turvallisuuskysymys, ja nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa se on myös hybridivaikutuksen väline. Venäjä tietää erittäin hyvin, että Euroopan sisäistä eheyttä voidaan horjuttaa hallitsemattomalla maahanmuuttoliikkeellä. Laaja väestöpohjan muutos johtaa turvallisuuden osalta pelkästään negatiivisiin seurauksiin. Sisäinen eheys ja luottamus kanssaihmisiin rapautuvat. Hallitsematon maahanmuuttopolitiikka murentaa yhteiskuntia sisältä käsin. Tulokset näkyvät kouluissa, poliisin tilastoissa ja yhteiskunnan maksamien tukien

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

kasvussa. Siksi me perussuomalaiset olemme puuttuneet kovalla kädellä maahanmuuttolainsäädäntöön. Kyse ei ole vihasta tai rasismista. Kyse on siitä, että suomalaisilla on oikeus turvalliseen yhteiskuntaan myös tulevaisuudessa. Meidän ei pidä kulkea Ruotsin tietä ja havahtua ongelmiin vasta sitten, kun ne ovat jo liian suuria ratkaistaviksi. Siksi perussuomalaiset puolustavat turvallista Suomea, yhteiskunnan eheyttä ja sitä, että suomalainen yhteiskunta pysyy myös tuleville sukupolville vakaana, turvallisena ja suomalaisena.

Arvoisa puhemies! Suomessa turvallisuus on liian pitkään nähty itsestäänselvyytenä. Moni suomalainen huomaa turvallisuuden arvon vasta silloin, kun se alkaa murentua omassa arjessa, kun omalla asuinalueella ei enää uskalleta liikkua iltaisin, kun nuoret oireilevat väkivallalla ja kun uutisissa kerrotaan jälleen uusista katujengeistä ja ampumisista, kun omaa lähikoulua ei enää haluta valita omille lapsille. Ruotsi toimii tässä varoittavana esimerkkinä. Siellä vuosikymmeniä jatkunut epäonnistunut maahanmuuttopolitiikka, segregaaation kasvu ja rinnakkaisyhteiskuntien synty ovat johtaneet tilanteeseen, jossa räjähdykset, ampumiset ja jengiväkivalta ovat arkipäivää. Alueita on käytännössä menetetty viranomaisten hallinnasta. Silti Suomessa osa poliitikoista käyttäytyy kuin tästä ei saisi edes puhua. Muutama vuosi sitten vihreä sisäministeri vielä sanoi, että Suomi ei ole Ruotsin tiellä. Ongelmia on siis systemaattisesti vain pyritty kiistämään.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus ei romahda yhdessä yössä. Se murenee hitaasti pala palalta. Ensin heikkenee yhteiskunnan yhtenäisyys, sitten kasvaa alueellinen eriytyminen, sen jälkeen lisääntyvät rikollisuus, levottomuus ja turvattomuus. Perussuomalaiset ovat varoittaneet hallitsemattoman maahanmuuton seurauksista jo vuosien ajan. Valitettavasti moni niistä asioista, joita ennen vähäteltiin tai leimattiin pelotteluksi, näkyy jo nyt konkreettisesti suomalaisessa arjessa. Katujengit, nöyryytysväkivalta, alaikäisten vakavat rikokset, koulujen levottomuus, asuinalueiden eriytyminen — nämä ovat seurausta politiikasta, jossa ongelmien tunnustamista pidettiin liian pitkään epäkorrektina.

Arvoisa puhemies! Yksi kaikkein vakavimmista asioista on yhteiskunnan sisäisen luottamuksen mureneminen. Suomi on ollut vahva maa siksi, että täällä ihmiset ovat kokeneet kuuluvansa samaan yhteiskuntaan. On ollut yhteiset pelisäännöt, yhteinen kieli, yhteinen kulttuurinen pohja ja korkea luottamus toisiin ihmisiin. Jos tämä yhtenäisyys menetetään, menetämme paljon enemmän kuin pelkän turvallisuudentunteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

19.30 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Suomessa ihmiset voivat luottaa siihen, että apua saadaan hädän hetkellä, viranomaisiin voidaan luottaa ja yhteiskunta pysyy vakaana myös vaikeina aikoina. Juuri luottamus viranomaisiin ja yhteiskunnan vakauteen on yksi suomalaisen yhteiskunnan keskeisimmistä voimavaroista.

Viime vuosien aikana turvallisuusympäristömme on muuttunut radikaalisti. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, lisääntynyt hybridivaikuttaminen, kyberuhat, järjestäytynyt rikollisuus sekä vakavoitunut nuoriso- ja jengirikollisuus näkyvät myös Suomessa. Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus eivät enää ole toisistaan irrallisia kokonaisuuksia, vaan ne kytkeytyvät toisiinsa yhä tiiviimmin.

Nyt käsittelemme hallintovaliokunnan mietintöä koskien valtioneuvoston selontekoa sisäisestä turvallisuudesta. Selonteossa arvioidaan Suomen sisäisen turvallisuuden keskeisiä uhkia ja sitä, miten viranomaisten toimintakykyä, yhteiskunnan kriisinsietokykyä ja kansalaisten turvallisuutta vahvistetaan tulevina vuosina.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Arvoisa puhemies! Selonteossa nostetaan perustellusti esiin vakavan nuoriso- ja jengirikollisuuden kasvu. Vaikka suurin osa nuorista ei rikoksia tee, kasautuu rikollisuus yhä enemmän pienelle joukolle nuoria, jotka syyllistyvät toistuvasti vakaviin rikoksiin. Samalla väkivaltarikokset julkisilla paikoilla ovat lisääntyneet, ja entistä useammin uhri on teki- jälle entuudestaan tuntematon. Myös ampuma-aseiden, teräaseiden ja räjähteiden hallussapito yleisillä paikoilla on kasvanut.

Kuten hallintovaliokunta mietinnössään aivan oikein korostaa, rikoskierteeseen on pystyttävä puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Samalla viranomaisilla on ol- tava riittävät keinot puuttua vakavaan rikollisuuteen nopeasti ja tehokkaasti.

Sisäiseen turvallisuuteen liittyy kuitenkin paljon muutakin kuin rikollisuus. Selonteossa käsitellään laajasti hybrdivaikuttamista, rajaturvallisuutta, kyberuhkia ja kriittisen infran suojaamista. Viime vuosina Itämerellä on havaittu kaapelivaurioita, satelliittipaikannuk- sen häirintää ja Venäjän varjolaivaston toimintaa, jotka kaikki ovat lisänneet turvallisuus- riskejä Suomen lähialueilla.

Samaan aikaan Suomen pitkä itäraja on sekä Euroopan unionin että Naton ulkoraja. Ku- ten hallintovaliokunta toteaa, muuttunut turvallisuusympäristö korostaa rajaturvallisuuden merkitystä entisestään tilanteessa, jossa turvallisuusuhat voivat ilmetä hyvin nopeasti ja monimuotoisesti.

Selonteon keskeinen viesti on se, että turvallisuus rakentuu ennen kaikkea toimivista vi- ranomaisista ja yhteiskunnan kyvystä varautua erilaisiin häiriötilanteisiin. Poliisi, Rajavar- tiolaitos, pelastustoimi, Tulli ja muut turvallisuusviranomaiset ovat usein ensimmäisiä toi- mijointa tilanteessa, jossa turvallisuusuhat alkavat näkyä käytännössä. Siksi niiden toimin- takyvystä, resursseista ja toimivaltuuksista on huolehdittava pitkäjänteisesti.

Hallintovaliokunta korostaa mietinnössään myös viranomaisten yhteistyön merkitystä. Turvallisuusuhat eivät noudata hallinnollisia rajoja, minkä vuoksi viranomaisten tiedonku- lun, yhteisen tilannekuvan ja käytännön yhteistyön on toimittava saumattomasti kaikissa tilanteissa.

Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden merkitys korostuu maailmassa, jossa uhat muuttuvat nopeasti ja ovat entistä vaikeammin ennakoitavia. Turvallinen yhteiskunta ei synny itsestään. Se edellyttää toimivia viranomaisia, vahvaa varautumista ja ennen kaik- kea sitä, että turvallisuudesta pidetään kiinni myös muuttuvassa ja aiempaa epävarmem- massa maailmassa. — Kiitos. [Mika Kari: Olipa fiksu ja asiallinen puhe!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hemmilä.

19.35 **Pertti Hemmilä kok:** Arvoisa rouva puhemies! Eduskunnan hallintovaliokunnan mietintö piirtää eteemme rehellisen, kaunistelemattoman osittain ja samalla vakavan ku- van Suomen sisäisestä turvallisuudesta. Entisenä poliisina tiedän täsmälleen, miltä tämä ti- lanne näyttää siellä, missä turvallisuus lopulta punnitaan: ihmisten arjessa, kaduilla, kylil- lä ja kodeissa. Turvallisuus ei ole pelkkiä tilastoja, strategioita tai hallinnollisia pykälä. Se on sitä tunnetta, kun ikäihminen uskaltaa kävellä illalla pelkäämättä kauppaan. Se on sitä, että vanhemmat voivat päästää lapsensa turvallis- in mielin harrastuksiin ja kouluun.

Turvallisuus: Viime aikoina tämä suomalaisten arjen turvallisuudentunne on kuitenkin rakoillut. Nuorisirikollisuus, jengiytymisen vakavat ensimerkit ja viranomaisten jatkuva resurssipula ovat todellisia. Ne ovat polttavia huolia. Poliisina, monet vuodet myös nuo- risopoliisina, toimiessani opin sen, että meidän on pystyttävä tehokkaaseen ennaltaeh-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

käisyyn ja puututtava ongelmien juurisyihin ennen kuin ne pääsevät kasvamaan yli sietorajan.

Arvoisa puhemies! Me tarvitsemme nyt sellaista peräänantamatonta, rakentavaa ja eteenpäin katsovaa leijonahenkeä. Se tarkoittaa sitä, että emme jää tähän saliin voivottelemaan ongelmia tai varsinkaan syyttelemään toisiamme menneistä. Meidän on löydettävä ratkaisuja yhdessä yli puoluerajojen, sillä turvallisuus ei ole puoluepoliittinen kysymys.

Ensimmäinen ja välttämätön asia on viranomaisten toimintaedellytysten ja suorituskyvyn pitkäaikainen ja pitkäjänteinen turvaaminen. Hallintovaliokunnan mietintö korostaa täysin perustellusti riittäviä ja ennakoitavia resursseja. Poliisin, pelastustoimen ja Rajavartiolaitoksen toimintakyvystä ei voi tinkiä. Poliiseja on oltava maassa riittävästi, ja heidän on näytävä siellä, missä ihmiset liikkuvat. Näkyvä, helposti lähestyttävä poliisi luo turvaa ja ehkäisee rikoksia pelkällä läsnäolollaan.

Toiseksi meidän on vahvistettava viranomaisten välistä suoraviivaista yhteistyötä. Poliisi, sosiaalitoimi, koulut, nuorisotyö ja kolmas sektori on saatava saman pöydän ääreen entistä tiiviimmin. Ankkuri-toiminta on tästä erinomainen esimerkki, mutta sen resurssit ja valtakunnallinen kattavuus on varmistettava. Kun nuori ottaa ensimmäisen harha-askeleensa, yhteiskunnan on puututtava siihen heti, ei viikkojen tai kuukausien päästä, kun rikoskierre on jo syventynyt.

Kolmanneksi meidän on huolehdittava lainsäädäntömme ajantasaisuudesta. Rikolliset hyödyntävät säälimättömästi uutta teknologiaa ja kansainvälisiä verkostoja. Me emme saa antaa heille sekuntiakaan tasoitusta vanhentuneilla pykälillä tai liian kankeilla tiedonkulun esteillä viranomaisten välillä. Turvallisuus vaatii toimivaltuuksia, jotka vastaavat tämän päivän reaaliaikaisia uhkakuvia.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus on koko Suomen tärkein ja vakain kivijalka. Ilman sitä meillä ei ole menestyvää taloutta, toimivaa hyvinvointiyhteiskuntaa eikä kansalaisten luottamusta tulevaisuuteen. Oikeat ratkaisut eivät löydy pelkästään rahaa jakamalla vaan tekemällä asioita viisaammin ja rohkeammin. Meidän on tuettava perheitä, vahvistettava koulujen työrauhaa ja varmistettava, että jokaisella nuorella on tässä maassa polku johonkin muualle kuin rikollisuuteen.

Vielä lopuksi, arvoisa puhemies: Suomi on aina ollut maa, jossa pärjätään vaikeissakin paikoissa vahvalla yhteishengellä ja periksiantamattomalla sisulla. Otetaan tästä hallintovaliokunnan mietinnöstä selkeät eväät tulevaan ja ryhdytään yhdessä työhön. Palautetaan jokaiselle suomalaiselle se arjen turvallisuudentunne, jonka he ansaitsevat ja jota he meiltä päättäjiltä odottavat.

Andre vice talman Tarja Filatov: De två timmar som reserverats för debatten i det här skedet har nu gått och debatten och behandlingen av ärendet avbryts. Behandlingen av ärendet fortsätter i detta plenum efter de övriga ärendena på dagordningen.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 19.40.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 20.44.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Talman Jussi Halla-aho: Nu fortsätter behandlingen av ärende 12 på dagordningen som avbröts tidigare under detta plenum.

Debatten fortsätter. — Ledamot Kaarisalo frånvarande. — Ledamot Honkasalo, varsågod.

20.44 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Tässä sisäisen turvallisuuden selonteossa, kun luin sen mietinnön, ehkä huomionarvoista oli se, kuinka vähäisen arvonsija ihmisoikeudet siinä saivat, ja maahanmuutto kauttaaltaan kuvastuu siinä erityisesti uhkatekijöiden kautta [Perussuomalaisten ryhmästä: Miksiköhän!] sen sijaan, että olisi käsitelty syvällisesti muun muassa väestöryhmien rinnakkaiseloja ja sitä, miten sitä pyritään edistämään.

Lisäksi käsittelemättä siinä selonteon mietinnössä jäi täysin myös se, että kun hallitus on tuonut eduskuntaan tällä kaudella 16 eri lakiesitystä, joilla kiristetään ulkomaalaislainsäädäntöä, ja sen lisäksi vielä tuodaan tämä EU:n maahanmuuttolainsäädäntö ja se toimeenpannaan Suomeen tiukimmalla mahdollisella tavalla, niin tämä kirittää erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien asemaa Suomessa. Olisi ollut syytä tässä selonteon mietinnössä kriittisesti arvioida sitä, minkälaisia uhkatekijöitä nämä muodostavat sisäisen turvallisuuden näkökulmasta.

Lisäksi oman asiantuntijataustan vuoksi on pakko todeta myös, että tässä selonteon mietinnössä nuorisoriikollisuuden käsittely jäi valitettavan kapeaksi ja ohueksi, ja olisi ollut syytä analysoida syvemmin myös sosiaalipoliittisia ulottuvuuksia nuorisoriikollisuuteen liittyen.

Kauttaaltaan ajattelisin niin, että sekä tässä selonteossa että tässä mietinnössä jäi myös käsittelemättä nimenomaan se, miten esimerkiksi nyt hallituksen toteuttama leikkauspolitiikka sekä sosiaaliturvaan että myös palveluihin itse asiassa lisää köyhyyden kierrettä, millä on sitten myös suoria vaikutuksia eriarvoisuuden syventymiseen Suomessa ja mikä siten myös vaikuttaa suoraan sisäiseen turvallisuuteen ja luottamuksen rakentumiseen suomalaisessa yhteiskunnassa. Jos me halutaan Suomessa vahvistaa kansalaisten puolustus- ja maanpuolustustahtoa, niin silloin on aivan olennaista se, että ihmiset kokevat, että tämä maa on todella puolustamisen arvoinen asia. Minusta on sääli, että tässä selonteon mietinnössä nämä aspektit, jotka tässä edellä luetteloin, jäävät nyt melkein kokonaan käsittelemättä, varsinkin jos sitä vertaa vielä edellisen hallituskauden vastaavaan selontekoon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

20.47 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteko tulee tässä ajan hetkessä tarpeeseen. Turvallisuusympäristö muuttuu nyt nopeammin kuin laakeja ehditään päivittää, vaikkakin kyllä kohtuullisen hyvin olemme pysyneet tässä tahdisa. Tämän selonteon antamisen jälkeen olemme nähneet uusia merikaapelivaurioita Itämerellä, Iranin sodan heijastusvaikutuksia Eurooppaan sekä Ukrainasta harhautuneita droneja Suomen ilmatilassa. Tämä ei ole enää kaukaista turvallisuuspolitiikkaa uutislähetyksessä vaan koskettaa suoraan myös suomalaisten arkea. Siksi on tärkeää ymmärtää, että sisäinen ja ulkoinen turvallisuus eivät enää ole erillisiä asioita.

Suomessa viranomaisten välinen yhteistyö poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja pelastuslaitoksen sekä Puolustusvoimien välillä on sujuvaa. Tiedonkulkua ja yhteistyötä on har-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

joiteltu. Kun kaapeleita rikotaan merellä, drooni ilmestyy Suomen puolelle tai kriisi osuu siviileihin, viranomaisilla on selkeä työnjako ja yhteistyön toiminnan kulku.

Sisäinen turvallisuus on käytännössä koko yhteiskunnan etulinjaa, ja on ymmärrettävä, että viranomaiset voivat turvata suomalaisten arjen vain silloin, kun heillä on riittävät toimintavaltuudet käytössään. Turvallisuus rakennetaan viranomaisten osaamiselle, toimintavaltuuksille ja resursseille. Tilannetta, jossa rikollisilla ja vihamielisillä toimijoilla on käytössään uusin teknologia mutta viranomaiset joutuvat toimimaan vanhentuneella lainsäädännöllä, ei voida hyväksyä. Siksi rikostiedustelun kehittäminen, kyberuhkien torjunta, viranomaisten tiedonvaihdon parantaminen ja miehittämättömiin ilma-aluksiin liittyvä sääntely ovat täysin välttämättömiä toimia. Tässä hallitus on tehnyt oikeita ratkaisuja. Poliisien määrää nostetaan 8 000:een, suojelupoliisin suorituskykyä vahvistetaan, Karhu-ryhmän toimintakykyä parannetaan, itärajan esteita valmistuu tavoiteltua nopeammin, sekä väestönsuojiiin, CBRNE-valmiuteen eli niin sanottujen vaarallisten aineiden aiheuttamiin uhkiiin ja pelastustoimeen investoidaan.

Selonteko nostaa aivan oikein esiin myös nuoriso- ja jengirikollisuuden kasvun. Suomessa ei saa syntyä kehitystä, jossa väkivaltainen katujengikulttuuri juurtuu osaksi yhteiskuntaa, kuten monessa muussa Euroopan maassa on käynyt. Tarvitaan sekä ennaltaehkäisyä että selkeitä seuraamuksia: perheiden tukemista, harrastuksia ja moniammatillista yhteistyötä mutta myös kovempaa suhtautumista vakavaan rikollisuuteen ja alaikäisten hyväksikäyttöön rikoksenteossa. Samalla on tunnistettava hybridivaikuttamisen ja laittoman maahantulon turvallisuusulottuvuus. Valtion ensimmäinen velvollisuus on huolehtia omien kansalaistensa turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Suomen vahvuus on ollut korkea luottamus yhteiskuntaan ja viranomaisiin. Jotta luottamus säilyy, on ihmisten koettava, että yhteiskunta pystyy suojelemaan heitä myös vaikeina aikoina. Siksi sisäisen turvallisuuden viranomaisista huolehtiminen on yksi tärkeimmistä päätöksistä, joita tässä salissa voidaan tehdä.

Lopulta kaiken pohjalla on myös vahva talous. Velkaantunut valtio on aina turvallisuudeltaan heikompi valtio. Turvallisuus, huoltovarmuus ja vakaa talous kulkevat käsi kädessä. Paras vastaus epävarmaan maailmaan on vahva, toimintakykyinen ja luottamusta herättävä suomalainen yhteiskunta: yhteiskunta, joka tuntee ja arvostaa historiaansa, kulttuuriaan, ja ymmärtää, että tämän maan turvallisuus on rakennettu sukupolvien työn, sitkeyden ja yhteisen vastuunkannon varaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

20.51 Tomi Immonen ps: Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta osoittaa, ettei Suomi ole arktinen, syrjäinen maa vaan jo erottamaton osa Eurooppaa niin hyvässä kuin pahassa. Suomen 1 340 kilometriä pitkä itäraja on samalla sekä EU:n että Naton ulkoraja, mikä tekee Suomesta houkuttelevan kohteen ulkoiselle vaikuttamiselle. Kuten puolustusvaliokunta totesi antamassaan lausunnossa, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden rajapintojen huomiointi on tärkeää, koska nykypäivän turvallisuusuhat eivät enää noudata perinteistä jakoa sisäisiin ja ulkoisiin uhkiin.

Ulkoiset vaikuttamisyrietykset Suomen sisäiseen turvallisuuteen ovat entistä haastavampia teknologisen kehityksen ja muuttuneen maailmantilanteen vuoksi. Suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta on pyritty horjuttamaan niin informaatiovaikuttamisella kuin moninaisella hybriditoiminnalla. Turvapaikanhakijoita on jo käytetty aseena turvallisuuden hor-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

juttamiseksi itärajamme, eli itäinen naapurimme käyttää kaikkia keinoja, joilla se testaa Suomen valmiutta ja reaktiokykyä päivittäin.

Kun Venäjä käynnisti välineellistetyn maahantulon itärajalla, vastattiin näihin toimiin tehokkaasti sulkemalla raja. Vasemmisto juputti tässä salissa Euroopan ihmisoikeustuo- mioistumista ja mainehaitasta, koska taas ne ihmisoikeudet. Vasemmistolle kaikki muu tuntui silloinkin olevan tärkeämpää kuin vaikka suomalaisten naisten turvallisuus.

Tämän hallituksen aikana poliisia ei enää kielletä puhumasta oikeista asioista oikeilla termeillä, joten nyt Suomessakin on tunnistettu noin kymmenkunta katujengiä. Näihin rikollisryhmiin liittyvät henkilöt ovat pääasiassa täysi-ikäisiä ja Suomessa tai ulkomailla syntyneitä maahanmuuttajataustaisia miehiä. Realismin tunnistaminen ja tunnustaminen ei ole enää rasismia.

Myös näihin selonteossa tunnistettuihin riskitekijöihin olisi toiminut parhaana ennalta ehkäisevänä tekijänä tiukka maahanmuuttopolitiikka, jota perussuomalaiset ovat vuosikausia pitäneet esillä, opposition lähinnä halutessa lakaista maahanmuuton ongelmat nykyin maton alle. Nyt nämä riskit ovat jo pesiytyneet Suomeen ja niitä pyritään kitkemään, vaikka näin jälkikäteen se on huomattavasti vaikeampaa.

Hallitus on tehnyt huomattavan määrän maahanmuuttopolitiikan kiristyksiä sekä tiukennuksia rikoslakiin. Muun muassa kovennetaan katujengeissä tehdyistä, alle rikosvastuukäisiä lapsia tekijänä käyttävistä sekä nöyryytysväkivaltaa sisältävistä rikoksista annettavia rangaistuksia. Nämä toimenpiteet ovat omiaan hillitsemään sitä kehitystä, joka johtaa kohti Ruotsin palavia asuinlähiöitä.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta antaa kattavan kuvan uhkakuvista, jotka kohtaavat kansakuntaamme. Selonteko myös osoittaa ne lukuisat toimet, mihin tämä hallitus on ryhtynyt torjuakseen mainittuja uhkia. On vaikea kuvitella, millä muulla hallituskokoonpanolla olisi tartuttu näin kovalla kädellä tavallisen suomalaisen turvallisuutta uhkaaviin tekijöihin.

Opposition suosimat pehmeät keinot maahanmuutto- ja kriminaalipolitiikassa olisivat todennäköisesti lässäyttäneet tämänkin selonteon toimenpiteineen. Nyt ei niin käynyt. Hallituksen pitkä lista Suomen turvallisuustoimenpiteistä ei ollut tyhjä paperi eikä sinisilmäinen ihmisoikeuksien julistus. Kun on oikea käsitys turvallisuustilanteesta ja oikea hallituskokoonpano, syntyy myös suomalaisten kotien turvaksi aitoja toimenpiteitä ja aitoja tekoja.

Arvoisa puhemies! Ovatko nämä maahanmuuton ongelmat vain helsinkiläisten turvallisuusuhka? Vastaus on ainakin se, että kustannukset maksaa myös siellä maaseudulla asuva veronmaksaja. Eli ainakin maksajan roolin jokainen suomalainen löytää näistä turvallisuusriskeistä ja -uhkista, joita me tällä hetkellä kohtaamme pääkaupunkiseudulla ja täällä etelässä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén poissa, edustaja Honkonen poissa. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

20.56 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Kyllä pistää toden totta ihmettelemään. Pistää ihmettelemään vasemmistoliiton ja vihreiden vastalauseet ja heidän puheenvuoronsa tässä salissa tässä asiassa. He kieltäytyvät johdonmukaisesti tunnustamasta ja tunnustamasta sitä, minkälaisia ongelmia harjoitettu maahanmuuttopolitiikka on luonut Suomelle, laajemmin koko Euroopalle, meidän sisäiselle turvallisuudelle, meidän talou-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

delle ja meidän turvallisuudelle. Se ei vain ole mahdollista, etteivätkö he tunnista ja tunnustaisi näitä asioita oman päänsä sisällä, koska joka päivä tulee faktoja sen eteen, että maahanmuuttopolitiikka on ollut epäonnistunut tässä maassa.

Korostin jo aiemmassa puheenvuorossani, että pelkästään lainsäädännöllisillä toimilla ei pystytä enää kaikkea korjaamaan. Maito on jo kaatunut, ne ongelmat ovat jo täällä. Ei meidän tarvitse kuin katsoa tilastoja vankilassa istuvista ihmisistä. Heistä merkittävä osa on maahanmuuttajia. Rikostilastoissa maahanmuuttajien yliedustus on valtava. Tukiriippuvuoksissa yliedustus on valtava. Pelkästään pääkaupunkiseudulla toimeentulotuen saajista noin 50 prosenttia on maahanmuuttajataustaisia. Katujengit: maahanmuuttajien käsissä. Järjestäytynyt rikollisuus tänä päivänä: maahanmuuttajien käsissä. Kansainvälinen rikollisuus, joka pitkälti tulee muun muassa Ruotsista: maahanmuuttajien käsissä yhteistyössä suomalaisten — ”suomalaisten” — katujengien kanssa. Näiltä vasemmisto sulkee silmänsä ja korvansa johdonmukaisesti, eivät halua nähdä näitä.

Sitten olen miettinyt sitä, että jos he tietävät kuitenkin faktat, mitä tapahtuu, niin he vaan ajattelevat, että voi voi, se on se hinta, mikä meidän pitää maksaa siitä, että me otetaan näitä maahanmuuttajia, että se on se hinta. Mutta se olisi sitten rehellistä sanoa ääneen.

Sitten he tulevat tänne pauhaamaan joistain ihmisoikeuksista. Missä on sen suomalaisen ihmisoikeus, suomalaisen nuoren ihmisoikeus, joka on hakattu sinne kadulle, ryöstetty, nöyrytetty, raiskattu? Missä heidän ihmisoikeutensa ovat? Onko niin, että Venäjän oikeudet horjuttaa esimerkiksi itärajalla, välineellistää maahanmuuttajia Suomen kimppuun, Venäjän oikeudet toteuttaa tätä operaatiota menevät suomalaisten turvallisuuden edelle ja siten suomalaisten ihmisoikeuksien edelle, että ikään kuin Suomen valtiolla ei olisi mahdollisuutta torjua tällaista ilmiötä, mitä Venäjä haluaa harjoittaa? Tästä on merkkejä paitsi Suomessa myös muun muassa Baltian maissa ja itse asiassa Puolassa, jossa ovat Venäjä ja Venäjän kumppanit systemaattisesti työntäneet ihmisiä heidän rajoilleensa välineellistetty, ja näissä käytetään maahanmuuttajia hyväksi.

Sen sijaan, että vasemmiston ratkaisu olisi laittaa tälle stoppi, sanoa, että ”nyt riittää, ei käy”, heidän ratkaisunsa on, että ”tervetuloa, olkaa hyvä ja jatkakaa vaan tuota toimintaa”. Se jos mikä on myös näiden maahanmuuttajien ja näiden välineellistettyjen ihmisten ihmisoikeuksien loukkausta. Kun tämä hallitus laittoi sille stopin, loppui myös välineellistetty maahantulo rajoillamme, ja se toteuttaa myös näiden maahanmuuttajien ja välineellistettyjen ihmisten ihmisoikeuksia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

21.00 **Rami Lehtinen ps:** Arvoisa puhemies! Aivan alkuun pitää todeta, että on hyvä, että edustaja Kaarisalo jaksaa täällä istua meidän perussuomalaisten kanssa puhumassa turvallisuudesta, vaikka ilta on jo myöhäinen, hyvä näin.

Samalla haluaisin vastata edustaja Kaarisalolle, kun aikaisemmassa puheenvuorossa kysyitte, eivätkö perussuomalaiset puhu lainkaan syrjäytymisestä, eriarvoistumisesta, köyhyydestä, päihteistä, perheväkivallasta ja niin edelleen eli näistä hyvin perinteisistä ongelmista, jotka vaikuttavat merkittävästi turvallisuuteen, mikä on aivan selvää. Totta kai puhumme, mutta kriittisin, keskeinen uhka, joka merkittävästi pahentaa kaikkia näitäkin ilmiöitä, on maahanmuutto ja sen hallitsemattomuus. Se on se ilmiö, johon me voidaan nyt välittömästi vaikuttaa ja jolla on suurin uhka pahentaa kaikkia näitä asioita. Siksi siitä pitää ensisijaisesti puhua juuri nyt, kun voimme sille vielä jotain tehdä. Otetaan esimerkkinä

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

vielä se, että jos me ei saada ikään kuin maahanmuutosta kumpuavia ongelmia, joita edustaja Bergbom tässä jo varsin hyvin toi äsken esiin, hoidettua ja sellaiseen tilanteeseen, että se on hallinnassa, niin meillä ei yksinkertaisesti ole resursseja auttaa näitä Suomessa olevia ihmisiä, jotka tarvitsevat viranomaisten apua ja muiden auttajien tukea, esimerkkinä vaikkapa turvallisuusviranomaiset, niin kuin poliisi. Jos mietitään Ruotsia, Ruotsi havittelee 32 000:ta poliisia johtuen turvallisuustilanteestaan. Se tarkoittaisi Suomessa sitä, että meidän pitäisi tuplata poliisien määrä elikkä 16 000 poliisia hankkia tänne, jotta se olisi samassa suhteessa väkilukuun nähden kuin se, mitä Ruotsi tavoittelee. Jo tästä ymmärtää sen, mikä meillä on suurin ongelma turvallisuuden osalta lähitulevaisuudessa. Se on maahanmuutto, sitä ei pääse kukaan karkuun, siis sellainen maahanmuutto, joka aiheuttaa uhkaa meidän turvallisuudelle — kaikki maahanmuutto ei aiheuta uhkaa meidän turvallisuudelle.

Sitten toinen asia, mistä täällä tänään on keskusteltu paljon, on droonit. Kaipaisin josain kohtaa näin vanhana virkamiehenä myöskin sitä keskustelua, että oltaisiin ikään kuin kiinni siinä konkretiassa, minkälainen vaara näistä harhautuneista drooneista Suomelle aidosti on. Niitä ei ole tarkoitettu Suomea vastaan, ymmärtääkseni. Niitä on Euroopassa ollut jo kymmenittäin, mutta ymmärtääkseni muun muassa yhtäkään henkilövahinkoa ei ole syntynyt näistä drooneista. Näin ei varmaan saa sanoa, mutta itse katson, että suurempi riski on kuolla aamuliikenteessä kuin siihen, että se harhautunut drooni kopsahtaa takaraivoosi. Kun näistä keskustellaan — väheksymättä yhtään sitä ongelmaa tai sitä, että Suomen ilmatilaa on loukattu, niin ei tietenkään voi tehdä, eikä sitä voida hyväksyä — toivoisin, että suhteutettaisiin ikään kuin yhteiskunnallisesti siihen, mikä se riski aidosti on kansalaisille, se, että meidän ilmatilaan harhautuu sitten tämmöinen hyökkäysdrooni, joka meitä kohtaan ei ole tarkoitettu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen poissa. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

21.03 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssämme on sisäisen turvallisuuden selonteko, ja se on mainio paperi hyvin monilta osin. Yksi huolestuttava piirre tässä selonteossa ja ylipäätään hallintovaliokunnan mietinnössä sitä koskien, mistä olen osoittanut huolta valiokunnassakin, on se, että Suomessa on Euroopan vähiten poliiseja. Suomessa asukaslukuun suhteutettuna on 136 poliisia 100 000:ta asukasta kohti. Vastaava luku esimerkiksi muissa Pohjoismaissa — Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa — on 200 poliisia 100 000:ta asukasta kohti. Keskisessä Euroopassa, sellaisissa maissa, kuten Ranska ja Saksa, myös Puola on niillä main, on 300 poliisia 100 000:ta asukasta kohti. Etelä-Euroopan lukuihin en edes mene, ne ovat vielä suurempia, noin neljäsataa, jopa viittäsataa poliisia sataatuhatta asukasta kohti. Mitä se konkreettisesti tarkoittaa? Esimerkiksi sitä, että jos meillä olisi poliisien määrä samoissa lukemissa kuin mitä se on Etelä-Euroopan tasolla, me puhuisimme yli 20 000 poliisista Suomessa. Jos me maltillisemmin olisimme keskieuropalaisissa luvuissa, meillä olisi noin 17 000 poliisia Suomessa. Jos me olisimme pohjoismaisissa lukemissa, Ruotsin, Tanskan, Norjan tasolla, meillä olisi noin 11 000 poliisia Suomessa, mutta Suomessa on tällä hetkellä Euroopan vähiten poliiseja, vajaa 8 000.

Poliisien määrä ei ole mikään itseisarvo, mutta jos on samaan aikaan niin, että meillä on Euroopan vähiten poliiseja ja meillä on tutkintajonot pitkiä, henkilökunta rasittunutta ja väkivalta raaistuu, siihen tulee uusia, vakavampia muotoja ja meillä jää paljon rikoksia, erityisesti omaisuusrikoksia, tutkimatta ja ihmiset eivät saa oikeutta jouduttuaan tällaisten

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

rikosten kohteeksi, niin ehkä se kertoo myös siitä, että Suomella olisi petrattavaa erityisesti poliisien määrässä. Jo sillä, että me nostaisimme poliisien määrää pikkasen nopeammalla tahdilla esimerkiksi Ruotsin, Tanskan ja Norjan tasolle, varmasti pystyttäisiin helpottamaan niitä henkilöstön haasteita, sitä resurssipulaa erityisesti ajankäytöllisesti, mitä poliisissa on, ja varmasti saataisiin sinne tutkinnan puolelle ja ylipäätään kansalaisten turvallisuudentunteen puolelle parempaa vastinetta kuin tällä hetkellä. Suomessa poliisi on aika lailla omien resurssiensa ääri rajoilla nykyisessä tilanteessa, ja jostain poliisi joutuu sitten tinkimään ja priorisoimaan omaa toimintaansa. Se on hyvä, että viranomainen joutuu sen tekemään, mutta minä uskoisin, että nimenomaisesti poliisien määrää lisäämällä me voitaisiin vastata moniin niihin huoliin, joita on poliisin resurssien riittävyydestä ja siitä, saavatko kansalaiset oikeutta joutuessaan rikosten kohteeksi, ja mikä parasta, jos pystytään poliisien läsnäololla ennaltaehkäisemään rikosten tapahtumista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

21.06 Riitta Kaarisalo sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Meillä on tosiaan käsittelyssä sisäisen turvallisuuden selonteko, josta hallintovaliokunta on nyt antanut mietintönsä. Selonteossa kuvataan sisäisen turvallisuuden toimintaympäristössä tapahtunutta muutosta ja määritellään keskeisimmät sisäisen turvallisuuden politiikan painopisteet ja tavoitteet. Aivan olennaista tässä talossa on tosiaan tiedostaa keskeiset lainsäädäntöön liittyvät muutostarpeet ja toisaalta oleelliset toimet viranomaisten toimivaltuuksien kehittämiseksi.

Tämä selonteko tosiaan eroaa merkittävästi edeltäjästä, vuonna 21 käsitellystä, ja se on täysin perusteltua, koska maailma ympärillämme on muuttunut aivan perustavanlaatuisella tavalla ja on selvää, että sen vaikutukset säteilevät voimakkaasti myös Suomeen, paitsi ulkoiseen turvallisuuteemme myös sisäiseen turvallisuuteemme. Kaikki kolme keskeistä turvallisuuspoliittista selontekoa, ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko, sisäisen turvallisuuden selonteko ja puolustusselonteko, muodostavat kokonaisturvallisuuden keskeisen viitekehyksen, ja on ensiarvoisen tärkeää, että näiden tilannekuva meitä ympäröivistä keskeisistä uhista on mahdollisimman yhteinen ja kollektiivisesti jaettu, toki huomioiden sen, että jokaisessa selonteossa huomio ja painopisteet eroavat substanssi ja toimiala huomioiden.

Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva sisäisen turvallisuuden selonteko painottuu perustellusti niin sanottuun kovaan turvallisuuteen, mutta sisäinen turvallisuus ei kuitenkaan ole, aivan kuten selonteossakin todetaan, vain turvallisuusviranomaisten toimintaa. On tärkeää, että kovan sisäisen turvallisuuden ohella tuodaan esille myös se, että ihmisten kokema hyvinvointi yhteiskunnassa, demokratia, luotettava hallinto, oikeusvaltio ja toimivat instituutiot luovat todellista pohjaa yhteiskunnalliselle vakaudelle ja sitä kautta myös sisäiselle turvallisuudelle. Tämä on ollut ja tulee olemaan myös tulevaisuudessa se keskeinen tekijä, mikä erottaa meidät lukuisista muista maailman valtioista.

Nostan tässä yhteydessä esille esimerkiksi Yhdysvallat, jossa pääsääntöisesti lapset eivät voi kulkea ilman aikuisia itsenäisesti kouluun kävellen tai pyöräillen tai jossa iso osa väestöstä, erityisesti sen varakkain osa, joutuu suojaamaan kotinsa teräsaidoilla, hälytysjärjestelmillä ja jopa vartijoilla. Mielestäni me täällä Suomessa pysähdymme aivan liian harvoin miettimään, miksi oma maamme ja yhteiskuntamme on niin turvallinen ja vakaa kuin se todella on.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Mielestäni on tärkeää ymmärtää se, että sisäistä turvallisuutta ylläpidetään ja varmistetaan ensi sijassa huolehtimalla, etteivät kansalaiset syrjäydy ja köyhy, että esimerkiksi alkoholi- ja päihdepolitiikkamme tukee eikä heikennä kansalaisten hyvinvointia ja että ihmiset saavat tarvitsemansa avun ja tuen silloin, kun sitä aidosti tarvitaan. Kokemusta oikeudenmukaisuudesta ei myöskään voida tässä kokonaisuudessa millään lailla väheksyä.

Huomionarvoista on myös se, että syrjäytymiseen liittyy usein myös yksinäisyys, ja mikäli ihmiset eivät koe olevansa merkityksellinen osa yhteiskuntaa, eivät koe osallisuutta vaan sen sijaan toivottomuutta, niin sillä on väistämättä aivan kriittinen vaikutus ja merkitys siihen, mihin suuntaan kokonaisturvallisuutemme kehittyy. Tätä asiaa mielestäni meidän ei yksinkertaisesti ole varaa sivuuttaa, ja ehkä juuri tästä syystä on niin hämmäntävää, että perussuomalaiset ikään kuin ideologisista syistä sulkevat tältä tosiasialta silmänsä ja korvansa. Tässä yhteydessä on kyllä annettava erityiskiitos edustaja Ronkaiselle. Tänään hän piti erinomaisen ja rakentavan, asiallisen puheenvuoron.

Samalla haluan kyllä edustaja Lehtiselle sanoa siitä, että on totta ja on välttämätöntä, että tiettyihin ilmiöihin suhtaudutaan vakavasti ja kiihottomasti. On tehtävä toimenpiteitä ja etsittävä samalla ratkaisuja juurisyihin, mutta ei maahanmuuttopolitiikka voi olla se ainoa ja keskeinen asia poliittisella agendalla, koska on aivan selvää, että silloin kun toimitaan hallitusvastuussa, niin se, millä on erityisen suuri merkitys ihmisten hyvinvoinnille tässä yhteiskunnassa, liittyy siihen, minkälaista sosiaali- ja terveystaloudellista politiikkaa tässä maassa tehdään, minkälaista koulutuspolitiikkaa tässä maassa tehdään, minkälaista työllisyyspolitiikkaa tässä maassa tehdään. Nämä ovat juuri niitä asioita, joihin hallituspuolueet omalla kaudellaan aina pyrkivät mahdollisimman hyviä ratkaisuja aikaansaamaan. Maahanmuuttopolitiikka ei suinkaan ole se ainoa tai pääasia, jolla ihmisten hyvinvointia ylläpidetään.

Mutta yhtä kaikki, tässä ajassa tarvitaan mielestäni päämäärätietoisuutta ja ennen kaikkea tietynlaista kiihottomuutta, koska mielestäni huonoin tilanne on se, että tässä yhteiskunnassa poliittinen keskustelu polarisoituu tiettyjen ääripäiden väliseksi nahisteluksi. En usko, että se ainakaan tuo tullessaan mitään hedelmällistä ja hyvää. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

21.12 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa herra puhemies! En täysin kyllä saanut nyt edustaja Kaarisalon kritiikistä kiinni. Siis eihän maahanmuuttopolitiikka ole ainoa asia, jota tämä hallitus muuttaa. Meillä jokaisella sektorilla tapahtuu koko ajan asioita. Meillä on sektoriministerit, jotka tuovat tähän taloon hallituksen esityksiä, joita te harvoin jostain syystä keuhutte, mutta jostain syystä halusitte nimenomaisesti tarrata tähän maahanmuuttopolitiikkaan. Toisaalta totesitte kuitenkin sen olevan tärkeä osa, mutta haluan huomauttaa, että lähestulkoon kaikkia hallituksen esityksiä, mitkä liittyvät maahanmuuttopolitiikkaan, siis lähestulkoon kaikkia, likimain kaikkia, SDP on itse asiassa vastustanut yhteistyössä vasemmistoliiton ja vihreiden kanssa ja toisinaan myös keskustan. Elikkä kyllä teillä on ollut siihenkin sanan sanottavana. Mutta kyllä se on keskeinen osa Suomen kokonaisturvallisuutta, sisäistä turvallisuutta, luottamusta, syrjäytymiskehitystä, kuten edustaja Lehtinen edellä vankasti todisti.

Me tiedetään esimerkiksi se, että syrjäytyminen, tukiriippuvuus ja sitten vielä rikostilastot päälle — että maahanmuuttajilla on merkittävää ylliedustusta siellä. Se liittyy myös segregatioon eli alueiden eriytymiseen. Jokainen voi ihan omin silmin mennä katsomaan Itä-Helsinkiin, kuinka siellä alueet eriytyvät, ja se näkyy sitten myös väestön hyvinvoin-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

nissa ja tulotasossa ja myöskin monissa muissa ilmiöissä alkaen aina siitä, että sitten suomalaiset koulushoppailevat itsellensä toisenlaisia kouluja, joissa maahanmuuttajien osuus on pienempi, minkä jälkeen sinne jää merkittävä yliedustus maahanmuuttajia, mikä sitten kuormittaa paitsi opettajia myös oppilaita itseään, koska eiväthän ne resurssit samassa suhteessa kasva kuin ehkä resurssitarve.

Tässähän tullaan siihen, että koska me elämme rajallisten resurssien maailmassa, minkä perussuomalaiset nähdäkseni hyvin tunnistavat, niin me tiedämme sen, että me emme voi loputtomasti sulkea silmiä ja korvia siltä, että mikäli me jatkamme aiemman kaltaisella maahanmuuttopolitiikalla, se johtaa hyvinvointiyhteiskunnan — tai, kuten te tuppaatte kertomaan, hyvinvointivaltion — lopulliseen tuhoon. Se johtuu yksinkertaisesti ja vain ja ainoastaan siitä puhtaasta matematiikasta, että jos maksajia on vähemmän kuin tulonsiirtojen saajia, niin silloin otetaan velkaa, ja sen velanoton tien päässä on lopulta se, että sitä ei enää pystytä maksamaan takaisin. Niin valitettavasti käy, mikäli maahanmuuttopolitiikalle ei aseteta riittävän tiukkoja rajoja, kuten aiemmin jo kuvasin, esimerkiksi näiden tukiriippuvuuksien osalta.

Pääkaupunkiseudulla toimeentulotuen saajista noin puolet ovat maahanmuuttajataustaisia. Tämä on hälyttävä luku, erittäin hälyttävä luku. Heidän väestöosuutensa ei ole lähellekään näin korkea. Näiden pitäisi pistää hälytyskellot soimaan, että se on nyt vaan sillä tavalla, että millään kaarnalaivojen rakentelulla tätä ei korjata, eikä kyllä sillä, että tulitikkuskeilla kotoudutaan ja laitetaan sinne jotain kiviä ja käppyröitä luonnosta. Se vaatii kovempia toimia, ja niitä nyt toteutetaan johdonmukaisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

21.15 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! En voi olla puuttumatta myös tähän keskusteluun näistä julkisista palveluista, eri sektoreista, on se sitten koulutus, terveydenhoito, sosiaalihuolto tai mikä tahansa hyvinvointivaltion osanen, että hallitus ikään kuin etsisi ratkaisuja vain näihin ja maahanmuutto olisi vähempiarvoinen asia esimerkiksi näiden rinnalla. En tiedä, oliko tämä, mitä edustaja Kaarisalo oikein mahtoi tarkoittaa. Mutta aivan kuten edustaja Bergbom toi ilmi, tämä hallitus tekee tietysti, kuten kaikki muutkin edeltävät hallitukset, toimia kaikilla sektoreilla: koulutusaralla, soten saralla, liikenteen saralla, ihmisten arkisten palveluiden, etuuksien ja tukien saralla. Yhtenä isona painopisteenä on myös maahanmuuttopolitiikka, koska se on jätetty retuperälle Suomessa vuosikymmenten ajan. Siitä meillä on lukuja. Valitettavasti on niin, että maahanmuutto ei ole oma sektorinsa. Se ei ole oma sektorinsa oikein siellä valtion budjetissakaan. Siellä on pari momenttia, jotka me voidaan johdatella sinne maahanmuuttoon kytkeytyen, mutta monet niistä jakautuvat juuri sinne terveydenhoitoon, koulutukseen, sosiaaliturvan ympärille, kuntasektorille, lukuisille eri sektoreille, ja ne piiloutuvat sinne budjettikirjan sisään, ne luvut, eurot, puhumattakaan niistä ihan arkisella tasolla ihmisten välisissä kohtaamisissa, palveluiden piirissä, kouluissa, terveyskeskuksissa ja Kelan luukulla. Siellä nähdään niitä maahanmuuton lieveilmiöitä, valitettavasti.

Kun te olette puhuneet esimerkiksi tällä kaudella paljon pienituloisuuden kasvusta, se on valitettava ilmiö, mutta tiedättekö te, missä ryhmässä pienituloisuus on erityisesti kasvanut Suomessa ja mikä on kokonaisuudessaan pienituloisuutta kasvattanut Suomessa kaikkista eniten tässä viimeisen parinkymmenen vuoden aikana ja erityisesti tässä viimeisen muutaman vuoden aikana? Se ei ole tämän hallituksen politiikka, vaan se on se maahan-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

muuttopolitiikka, mitä täällä on pitkällisesti harjoitettu, ja erityisen suurena vaikuttimena siinä on se politiikka, jota Marinin hallitus hyväksyi täällä vuonna 2022, kun lisättiin perheenyhdistämisiä ja lisättiin opiskelumaahanmuuttoa. Suurin osa näistä ihmisistä, jotka ovat saapuneet, siis kymmeniätuhansia ihmisiä sen jälkeen, aletaan laskemaan heitä jo sadoissatuhansissa tämän teidän uudistuksenne jälkeen — Suomeen on saapunut satojatuhanisia ihmisiä suoraan pienituloisiksi ja suoraan suomalaisten etuisuuksien varaan ulkomailta. Nämä ovat niitä asioita, mitä täällä perussuomalaiset koettavat nyt pistää kuntoon, tukkia näitä porsaanreikiä, on se sitten koulutuksen, terveydenhuollon tai minkä tahansa muun sektorin saralla. Maahanmuutto ei ole oma sektorinsa. Se koskee kaikkea, mitä valtio tekee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

21.18 **Riitta Kaarisalo sd:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos Vigeliukselle tästä kommenttipuheenvuorosta. Viittasin tuossa äskeisessä puheenvuorossa lähinnä edustaja Lehtisen puheenvuoroon, jossa hän aikaisemmin totesi kutakuinkin näin, että koska maahanmuutto on merkittävin Suomen sisäistä turvallisuutta uhkaava asia ja kun siihen voidaan vaikuttaa, niin siksi se on niin tärkeässä osassa ja keskiössä tässä nykyisin tehtävässä politiikassa. Minä lähinnä totesin sen, että vaikka totta kai meillä on tässä yhteiskunnassa sellaisia ilmiöitä, joihin on suhtauduttava vakavasti ja kiihkottomasti ja joissa on tehtävä toimenpiteitä ja joiden juurisyihin on myös pyrittävä puuttumaan, niin samaan aikaan on ymmärrettävä, että myös kaikella sillä muulla politiikalla, mitä tässä yhteiskunnassa tehdään, on hyvin merkittävä vaikutus siihen, millä tavalla tämä yhteiskunta pysyy vakaana, eheänä, ja millä tavalla ihmisten osallisuus ja hyvinvointi ja tulevaisuudenusko ja toivo tässä maassa kehittyvät.

Viittasin myös siihen, että jos tällainen yleinen poliittinen keskustelu niin mediassa kuin tässä salissakin, tässä talossa, kulminoituu ikään kuin vasemmistoliiton ja perussuomalaisten väliseksi nokitteluksi ilta toisensa jälkeen, niin en henkilökohtaisesti usko, että se aidosti vie näitä asioita eteenpäin. Sanon tämän kaikella kunnioituksella. Tarkoitukseni ei ole tässä ilkeillä, vaan olen ihan aidosti tätä mieltä. Ja ehkä juuri sen takia, että jos tässä ajassa tämä yleinen polarisaatio ylipäättään ja tietynlainen kahtiajakautuneisuus etenee ja julkinenkin keskustelu pahimmassa tapauksessa äityy tämmöiseksi tietynlaisten poliittisten ääripäiden väliseksi, niiden sävyttämäksi keskusteluksi ja se vie ylipäättään ilmatilan näiden asioiden käsittelyltä, niin kyllä silloin sitä suurempi vastuu on meillä poliittisilla päättäjillä.

Kuten täällä aikaisemmin todettiin, on aivan selvää se, että esimerkiksi meidän keskeisillä sisäisestä turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla tulee olla riittävät resurssit, meidän oikeusvaltiosta vastaavilla toimijoilla tulee olla riittävät resurssit, mutta sen lisäksi on ymmärrettävä ja kyettävä käymään entistä enemmän keskustelua myös siitä, millaisin poliittisin päätöksin ja arvovalinnoin me kykenemme turvaamaan ja ylläpitämään omaa yhteiskunnallista vakautta ja kansalaisten henkistä kriisinsietokykyä. Kun nyt kokonaisturvallisuudestakin on paljon puhuttu, niin kyllä henkisen kriisinsietokyvyn eli suomeksi sanottuna kansalaisten toimintakyvyn varaan loppuviimein meidän sisäinen turvallisuutemme kestäväällä tavalla rakentuu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

21.21 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa herra puhemies! On ilo kuulla, että edustaja Kaarisalo on huolissaan keskustelukulttuurin, erityisesti eduskunnan keskustelukulttuurin, vaikutuksesta suomalaisten ihmisten luottamukseen, tammöiseen yleiseen yhteiskunnalliseen koheesioon. Mutta toivon, että viette tämän saman viestin omalle eduskuntaryhmällemme. Nimitäin jos oikein tarkkaan tässä on seurannut tämänkin hallituskauden aikana käytyä keskustelua, niin taitaapi olla niin, että nimenomaisesti sosiaalidemokraattien johdolla on kylä hyvin voimallisesti haluttu antaa se kuva, että tämä hallitus on alasajamassa hyvinvointivaltion, täällä on sinimusta oikeistohallitus, fasistihallitus, joka on täynnä rasisteja, jotka haluavat vain kiusata maahanmuuttajia, ja kuinka se ajaa soten alas, ajaa koulut alas, ei välitä pienituloisista, vihaa köyhiä. Näitä syytöksiä voisi jatkaa loputtomiin, joita te ruokitte viikosta toiseen. Kauden alussa yhteistyössä vaalirahoittajienne kanssahan pistitte vielä maan melkein sulkutilaankin, muistatteko? En ihan ensimmäisenä ole kuuntelemassa hurskastelua siitä, että täällä vasemmistoliitto ja perussuomalaiset ovat ottaneet poliittisessa debattissa yhteen harjoitetusta maahanmuuttopolitiikasta. Katsokaa omaa toimintaanne ensin peiliin.

Mutta samanaikaisesti politiikassa asiat ovat vastakkain, ja se nimenomaan kuuluu demokratiaan, että suomalaisilla on mahdollisuus erottaa puolueiden mielipiteet ja se, mitä he ajavat, mahdollisimman selvästi, koska kamala tilannehan on se, jos äänestäjä ei tiedä, kun hän äänestää, oli sitten sosiaalidemokraatteja, kokoomusta tai keskustaa, mitä politiikkaa hän nyt sitten tulee saamaan. Nyt siihen on tuotu niitä eroja, ja se näkyy siinä keskustelussa, ja se on ihan tervettä. Ei sitä kannata pelästyä. Asiat ovat vastakkain, ja näin on. Se on sellaista, se kuuluu politiikkaan.

No, sitten politiikassahan muodostetaan hallituksia ja hallitukset muodostavat kompromisseja, ja näin viedään asioita eteenpäin. Tällä hallituksella nimenomaisesti maahanmuuttopolitiikan reformit ovat olleet merkittävänä ajurina esimerkiksi perussuomalaisille, miksi me olemme mukana tässä hallituksessa, kiristääksemme harjoitettua maahanmuuttopolitiikkaa, mitä tässä maassa kukaan puolue ei tätä ennen ole halunnut tehdä. Nimenomaisesti on haukuttu ja arvosteltu perussuomalaisia siitä, millä tavalla me olemme ottaneet kantaa maahanmuuttopolitiikkaan. On kaikin keinoin pyritty ilmaisemaan, että näitä muutoksia ei saisi viedä aikaan. No, itse asiassa sosiaalidemokraattien johdolla vielä tänäkin päivänä kieltäydytään systemaattisesti tekemästä perussuomalaisten kanssa yhteistyötä milloin milläkin tekaistulla tekosyyllä. Tällaista tämä politiikka on. Meillä on täysi oikeus tehdä näitä muutoksia, koska me katsomme, että ne ovat Suomelle ja suomalaisille hyväksi, ja me olemme saaneet vaaleissa niihin mandaatin. Totta kai me puhumme näiden asioiden puolesta, ja totta kai me käymme niistä keskustelua tässä salissa, ja totta kai se on meille iso prioriteetti tässä hallituksessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

21.25 **Rami Lehtinen ps:** Arvoisa puhemies! Haluaisin vielä ehkä tarkentaa edustaja Kaarisalolle myöskin aivan kiihköttömästi sitä, kun puhuitte hyvinvoinnista, miten se liittyy turvallisuuteen. Kun minä puhuin siitä, että suurin konkreettinen uhka tällä hetkellä on se maahanmuutto, joka aiheuttaa meidän turvallisuuteen isoja ongelmia, joka on aiheuttanut sitä ympäri Eurooppaa, kuten jo aikaisemminkin puhuin, niin toivoisin, että jos te olette ikään kuin eri mieltä meidän kanssamme siitä, että se on kaikkein kiireisin asia, johon vielä voidaan puuttua ja vaikuttaa, niin kävisitte tutustumassa vaikkapa Ison-Britannian,

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

Saksan, Belgian, Tanskan ja Ruotsin tilanteeseen. Kysyisitte heidän turvallisuusviranomaisiltaan, mikä on keskeinen asia, johon Suomessa tulisi pyrkiä vaikuttamaan, jos me halutaan pitää yllä tämä turvallisuustilanne, joka meillä vielä on. Olen aivan vakuuttunut siitä, että heidän viranomaisensa vastaisivat, että maahanmuutto on se keskeinen seikka, johon teidän pitää pyrkiä vaikuttamaan, kun vielä voitte. Siksi tästä on tärkeää puhua juuri tässä ajassa, kun me voidaan sille vielä jotain tehdä. Hyvänä esimerkkinä ovat vaikkapa jotkut Helsingin lähiöt, joissa lähestytään sitä, että lähiön asukkaista, kun maahanmuuttajat valitettavasti keskittyvät ja segregatio kasvaa, lähes 50 prosenttia on maahanmuuttajia. Kun se raja tullaan ylittämään, niin väitän, että ei ikään kuin ole paluuta siitä, etteivätkö ne lähiöt eriytyisi muista lähiöistä. Se tulee merkittävästi vaikuttamaan meidän turvallisuustilanteeseen ja siihen, miten pystytään ikään kuin yhteiskunnallisesti auttamaan niitä ihmisiä, jotka asuvat siellä eriytyvissä lähiöissä.

Haluaisinkin kuulla teiltä, mikä teidän ratkaisunne olisi näihin lähiöihin, muuta kuin se, että me pyritään ylläpitämään sellaista maahanmuuttajamäärää, joka on hallinnassa, jonka tämä yhteiskunta kestää. Mikä se teidän ratkaisunne näihin olisi, jos näette asian toisin kuin me tai ne Euroopan maat, joissa tämä tilanne on räjähtänyt käsiin ja on turvallisuuden kannalta aivan kriittinen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

21.27 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin arvostan sitä, että edustaja Kaarisalo sosiaalidemokraateista on täällä läsnä keskustelemassa, koska muita oppositiopuolueiden edustajia ei enää tähän aikaan salissa ole. Heillä on varmasti parempaa tekemistä kuin viettää iltansa täällä. [Riitta Kaarisalo: Minullakin olisi!]

Mutta puhuitte ääripäistä, ja te toivotte, että tämä keskustelu ei mene ääripäiden kamppailuksi, kinasteluksi, nahisteluksi ikään kuin perussuomalaisten ja vasemmistoliiton välillä ja että asioita pitäisi käsitellä kiihkottomasti. Pohdiskelin, mihin te siis viittaatte, missä se kiihko on tässä salissa, tai onko täällä jotenkin ääripäisiä mielipiteitä tai argumentteja lennellyt tänään salissa. Itse ajattelen, että ainakin ne ajatukset, joita perussuomalaiset esittävät maahanmuuttopolitiikan saralla tässä salissa, ovat olleet käytännössä valtavirtaisia liikimain kaikkialla päin Eurooppaa jo joidenkin vuosien ajan. Siis Ruotsissahan aloitettiin nämä kiristykset heti viimeisimmän vaalivoiton jälkeen. Ruotsidemokraatit nousivat siellä hallituksen tukipuolueeksi, ja Ruotsi on merkittävästi kiristänyt paitsi maahanmuuttopolitiikkaansa myös kriminaalipolitiikkaansa vuodesta 2022 lähtien, ja tulokset alkavat näkyä.

Myös Euroopassa laajemminkin tällä hetkellä kansallismieliset puolueet, perussuomalaisten sisarpuolueet, nauttivat laajaa kannatusta ja saavat jo muitakin puolueita omaksumaan omia teemojaan. Mitä enemmän niitä pääsee hallitusvaltaan, sitä enemmän näitä muutoksia saadaan läpi. Ne alkavat normalisoitumaan paitsi näiden puolueiden johdolla myös levitessään muihin puolueisiin. Ei se ole mitään ääripääpolitiikkaa. Tästä on tulossa eurooppalaista valtavirtapolitiikkaa. Ääripääpolitiikkaa taas on pikemminkin noin eurooppalaisten normien valossa se politiikka, mitä harjoittaa esimerkiksi vasemmistoliitto, siis se, että toivotetaan maailma kylään, on se sitten humanitäärisin väylin, perheenyhdistämisen väylin, opiskelijaperustein, kiintiöpakolaisina, työn perässä. Se on aika ääripäistä politiikkaa. Eihän sellaista ole maailmanhistoriassa juuri harjoitettu, ei ainakaan sellaisissa korkean sosiaaliturvan valtioissa, joita ei niitäkään ole kovin kauaa maailmanhistoriassa ollut. Tämä on meidän aikamme, käytännössä minun elinaikani, ilmiö, että on laaja sosi-

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

aalivaltio, joka laajasti toivottaa maailman kylään ja nauttimaan niistä etuisuuksista. Se on historiallisesti täydellinen poikkeama, ja se tulee jäämään poikkeamaksi historiassa, koska ymmärretään, että tähän ei ole varaa.

Parasta sosiaalipolitiikkaa on olla harjoittamatta huonoa maahanmuuttopolitiikkaa. Kai-kista niistä sosiaalisista ongelmista, mistä vasemmisto puhuu, on se kouluissa, on se per-heissä, on se Kelan luukulla, on se missä tahansa, tulee entistä pahempia, jos harjoitetaan huonoa maahanmuuttopolitiikkaa, jos maahan tulee ihmisiä, jotka eivät kotoudu, eivät työllisty, [Puhemies koputtaa] eivät tule omillaan toimeen ja tehtailevat rikoksia. Se on huonoa maahanmuuttopolitiikkaa ja se on huonoa sosiaalipolitiikkaa, ja se käy hyvinvoin-tivaltiolle, hyvinvointiyhteiskunnalle kalliiksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

21.30 **Miko Bergbom ps:** Kunnioitettu herra puhemies! Haluan vielä nostaa esiin edusta-ja Kaarisalolle pohdittavaksi sen, että jos katsotte teidän sisarpuolueettanne Tanskassa ja heidän harjoittamaansa maahanmuuttopolitiikkaa, niin voidaan ehkä tällä lailla yleistäen sanoa, että se on hyvin samankaltaista kuin perussuomalaisilla. Aiemmin tässä salissa ryh-mäpuheenjohtajanne Tytti Tuppurainen todisti, että Antti Lindtman on Mette Frederiksen-in kaveri, ja toivonkin, että näin kaverusten kesken voisitte vielä kertaalleen käydä läpi, että mikäköhän mahtaa olla syynä siihen, että sisarpuolueenne Tanskassa on päätynyt har-joittamaan kireämpää maahanmuuttopolitiikkaa. Sille on varmasti olemassa järkiperus-teet, eivätkä ne välttämättä ja uskoakseni ole ääriajattelua.

Kun sosiaalidemokraattinen liike kutsuu itseään työväenpuolueeksi, niin toivoisin, että jos ette pysty tunnistamaan näitä maahanmuuton negatiivisia vaikutuksia sosiaaliturvariip-puvuuteen, tulonsiirtoihin yleisesti tai rikostilastoihin, niin tunnistaisitte sen vaikutuksen edes suomalaisiin työmarkkinoihin. Tälläkin kaudella ollaan paljon käyty läpi jo pelkäs-tään sitä, minkälaisia ongelmia maahanmuutto aiheuttaa suomalaisilla työmarkkinoilla. Tämän muuten tunnistavat ja tunnustavat ihan ay-liikkeetkin. Heidänkin kanssaan tätä kes-kustelua on käyty neljän seinän sisällä.

Elikkä siellä on paljon työperäistä hyväksikäyttöä, kun heitä tulee kolmansista maista, hyvin alhaisen elintason maista. Jos he pääsevät Suomeen nyt sitten nostamaan elintason-sa, sanotaan, siihen lähtökohtaan verrattuna monikymmenkertaiseksi, niin se on heille elin-tason nousu, vaikka tämän maan sisällä tosiasiaassa heitä viedään kuin kuoriämpäriä siellä työmarkkinoilla ja heidän elintasonsa tämän maan sisällä on äärimmäisen heikko. He eivät tunne oikeuksia, he eivät tunne suomalaisen työmarkkinan pelisääntöjä, ja näitä hyväksi-käytetään. Monesti itse asiassa työperäisessä hyväksikäytössä ja siihen liittyvissä ilmiöis-sä on kyse siitä, että maahanmuuttajat hyväksikäyttävät maahanmuuttajia. Tämä on ihan tyypillinen ilmiö työperäisessä hyväksikäytössä.

Sitten mitä tulee vielä vaikutuksiin suomalaisiin työmarkkinoihin ja suomalaiseen duu-nariin, suomalaiseen työntekijään: muun muassa alkaen nämä kielitaito-ongelmat, ne ovat ongelmana, mutta myös se, että mikäli meillä on ikään kuin loputon työvoimareservi kol-mansista maista, niin se vaikuttaa suoraan siihen, mitenkä suomalaisen työntekijän palkka-kehitys tapahtuu, koska jos on saatavilla lisää työvoimaa käytännössä rajattomasti, se ai-kaansaa sen, että palkan nousulle ei ole tarvetta. Tämänhän EK on tunnistanut ja tunnusta-nut, ja sen takia he ajavat niin voimalla esimerkiksi nyt tätä uutta 40 000 maahanmuuttajan tavoitetta, mihin he pyytävät sitoutumaan seuraavalla kaudella. Paneelissa, jossa olin,

Punkt i protokollet PR 52/2026 rd

EK:n paneelissa, nousi sosiaalidemokraattienkin käsi pystyyn: ”Jes, 40 000 tänne.” Miettikää oikeasti, mitä vaikutuksia sillä on. Jos ette ymmärrä niiden vaikutuksia tulonsiirtoihin, rikostilastoihin, alueiden eriytymiseen, [Puhemies koputtaa] niin ymmärtäkää edes työmarkkinoihin kohdistuvat negatiiviset vaikutukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

21.33 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Vielä yksi puheenvuoro, ja omistan sen tälle edustaja Kaarisalon huomiolle siitä kiihkosta. Tämä eduskuntasali on yksi vähiten kiihkoisia ympäristöjä tämän ajan Suomessa. Siis missä tahansa sosiaalisen median ympäristössä käynte, huomaatte siellä aivan tavallisten ihmisten pystyvän käymään sekä kyllä rakentavaa ja kriittistä keskustelua, mutta siellä kyllä näkyy sitä kiihkoa. Miksi? Koska kansalaisten keskuudessa nähdään monia ongelmia niillä sektoreilla, mistä te puhutte paljon sosiaalidemokraateissakin. Nähdään kouluissa, nähdään terveyspalveluissa, nähdään Kelan palveluissa, liikenteessä, takseissa, kaduilla, monessa. Se herättää ihmisissä kiihkoa.

Me voimme olla täällä salissa hyvinkin rauhallisia. Täällä on pääosin hyvätuloisia ihmisiä, kaikki tässä salissa ovat hyvätuloisia ihmisiä. Kaikilla tässä salissa olevilla ihmisillä on varaa valita sellainen asuinalue, jossa ongelmia ei ilmene. Jokaisella tässä salissa on varaa myös muuttaa pois Suomesta siinä kohtaa, kun täällä asiat eskaloituvat liian pahaksi. Mutta sitä samaa valintaa ei pysty tekemään jokainen suomalainen, ja se pienituloisen suomalainen on vihoviimeinen ihminen, joka siihen pystyy. Hän ei pysty valikoimaan asuinalueita. Hän ei pysty valikoimaan itsellensä turvallista paikkaa olla välttämättä Suomessa, etenkin tulevaisuudessa. Hän ei pysty valikoimaan välttämättä koulujaan samalla tavalla kuin hyvätuloisen ihminen. Hän ei pysty välttämättä menemään sinne yksityiselle, kun julkinen puoli on ruuhkautunut. Häneen kohdistuvat monet ne ongelmat, joista perussuomalaisetkin puhuvat, ja se herättää kiihkoa. Se herättää aivan perusteltua raivoa ihmisissä.

Minä ajattelen, että yksi asia, mikä herättää ihmisissä kiihkoa ja raivoa ja josta monesti poliitikkoja paheksutaan tai josta poliitikkoja sätitään: kyllä ihmisissä herättää kiihkoa ja raivoa myös se, että monet poliitikot ajattelevat, että eihän tässä ole mitään hätää, että mitä te kiihkoilette. 30 vuotta on porskutettu suunnilleen samanlaisella maahanmuuttopolitiikalla Suomessa. Asioiden ja ongelmien on annettu vain kasaantua nimenomaisesti maahanmuuton osalta kaikkialla Euroopassa. Samaan aikaan puolueet pyörittelevät peukaloihin ja äänestävät ”ei”, kuten sosiaalidemokraatit, joka ikiselle maahanmuuttopolitiikan tiukennukselle tälläkin hallituskaudella, myös monilla puolin Eurooppaa vasemmistopuolueet äänestävät näitä uudistuksia vastaan. Se herättää ihmisissä kiihkoa, että vaikka ollaan sammakkona siellä kiehuva kattilassa, niin sanotaan kansalaisille vain, että ei tässä mitään, ollaan rauhallisesti ja katsotaan eteenpäin. Mutta mitään ei olla valmiita tekemään. Se herättää ihmisissä kiihkoa, ja siihen pitää vastata sillä, [Puhemies koputtaa] että tämä sali pystyy rauhallisesti ja asiallisesti viemään läpi tärkeitä lakimuutoksia myös maahanmuuttopolitiikan saralla.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.